

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Sredozemska konferenca

Dne 10. septembra bi se imela sestati v Nyonu pri Ženevi v Švici sredozemska konferenca, na katero je Anglija po daljših posvetovanjih s Francijo povabila domala vse evropske države, izjemši Belgijo, Nizozemsko, Poljsko, skandinavske in baltske države ter Češkoslovaško in Avstrijo. Sprva je bilo rečeno, da bodo povabljeni samo obalne države Sredozemskega morja, kar se je zdelo pametno in stvarno. Toda naenkrat so krožek povabljenec razširili in smo med srečnimi udeleženci kar naenkrat našli tudi Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Na konferenco pa ni poklicana Španija, čeprav je najbolj izrazito sredozemska država in je konferenca v Nyonu postala potrebna prav zaradi nje.

Bliznji povod za tako obsežen posvet evropskih držav so dale neke, še danes nepoznane podpornice, ki so zadnje čase vznemirjale trgovske ladje po Sredozemskem morju. Toda šele, ko so te podpornice napadle tudi angleško bojno ladjo »Havock« se je razburila angleška admiraliteta in pritisnila na vlado, da naj na vsak način zavaruje svoboden pomorski promet za angleško trgovsko in vojno brodogojbo po vodah Sredozemskega morja. Toda, če naj bi bil namen sredozemske konference, da s pomočjo sredozemskega pakta ali kakorkoli že odstrani vsako nevarnost, ki grozi trgovski plovbi po Sredozemlju — nevarnost, ki se je zadnje čase zaradi čudnega razpleta španske državljanske vojne silno zaostila — je vsekakor čudno, da je Anglija izbrala takšen način sklicanja in da je na konferenco povabila toliko držav, ki na Sredozemskem morju nimajo ničesar iskati. Glede načina smemo reči to, da prihaja povabilo tako rekoč iz francosko-angleškega tabora in da se bo nesoglasje tega tabora z italijansko-nemško skupino, ki je razbilo že londonski odbor za nevmešavanje, takoj zopet pojavilo tudi na konferenci v Nyonu z vso tisto trmo, ki je vsako delo v Londonu onemogočila. Zakaj ni Anglija skušala priti do sporazuma z Italijo prej nego je začela klicati države na konferenco, ki sedaj v najboljšem primeru ne bo mogla storiti nič drugega kakor krpiti blede kompromise. Glede povabljenec pa smo upravičeni izraziti začudenje nad tem, da je Anglija smatrala modro, da povabi tudi Nemčijo in sovjetsko Rusijo. Niti ena niti druga nimata nobenih interesov na Sredozemskem morju. Vrh tega pa bi njuna skupna prisotnost delo konference le še obremenila, kajti na njo prinašata obe svoje medsebojne ideološke prepire, ki nimajo nikakršne zveze z vprašanjem varnosti na Sredozemlju. Zakaj je Angliji toliko bilo na tem, da Nemčijo in sovjetsko Rusijo tako rekoč uradno posveti za sredozemski državni in ja opraviči, da bosta odslej naprej lahko kvarili vsako možnost sporazuma na tem prostoru, kjer nimata ničesar iskati. To je usodopolna napaka, za katero ni opravičila in je tudi želja novega angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina, da se izogne vsemu, kar bi Nemčija mogla razlagati kot zapostavljenje, ne more opravičiti. Z isto pravico, s katero je bila povabljen Nemčija, bi morala biti poklicana tudi Poljska, ki je evropska velesila in je bila zopet iz neznanih vzrokov prezrta. Tudi je čudno, da na tako obsežen posvet, iz katerega bi moral nastopiti mir na vsem Sredozemskem morju vsaj do zaključka španske državljanske vojne, ni bila poklicana Španija, brez katere si vendar ni več mogoče predstavljati politične organizacije, ki bi zajamčila mir in varnost po sredozemskih vodah. Ali je Anglija mislila na to, da bi bila sredozemska konferenca pretvorila v protišpanski blok, ki bi bil Španiji enostavno diktiral svojo voljo? To se nam zdi smešno, če mislimo samo na to, da bosta sedeli okrog zelene mize Italija in Nemčija.

Sicer pa ni bilo treba dolgo čakati na posledice takega vabiljenja. Komaj je bila znana lista povabljenih držav in dolocen kraj ter dan sestanka, že je prišlo prvo presenečenje. Sovjetska Rusija, ki so jo tako lepo počastili in jo kronali za sredozemsko državo, je takoj pokazala, da ve nov položaj izredno dobro izkoristiti v namene svoje politike. Ona konference noče, odnosno ne želi, da bi na njej prišlo do kakšnega sporazuma. Ona želi, da se preprič med velesilami nadaljuje in prepred med njimi raste. Zato je sunila Italijo v hrbet s protestno noto, v kateri jo odkrito dolži, da potaplja trgovske ladje po Sredozemskem morju in zahteva od nje opravičila in odškodnine. Ne glede na vsebino protesta samega, je samo po sebi razumljivo, da Italija sedaj ne bo hodila na konferenco, pri kateri bo našla zastopnika države, ki jo je tako razžalila. Marveč, da se bo še bolj tesno in bolj klubovalno oklenila svoje zveze z Nemčijo ter sos Rim—Berlinc postavila nasproti vsakemu prizadevanju, da bi prišlo med velesilami do spokojnega razgovora in do stvarnega poskusa, da uredijo španski in sredozemski spor. Kakšna pa naj bo sredozemska konferenca in kakšno njeno delo, če se je ne udeležita Italija, ki je skozi usta svojega vodje šele pred dobrim tednom proglasila Sredozemsko morje za osnovo svojega življenja. Tako se je še prej kot se je konferenca zbrala, izkazalo, da je bil sovjetski povabljenec nevaren gost, ki bi se ga bili morali z vsemi sredstvi izogibati, tembolj ker je tudi Italija že na to pristala, da naj Nemčija na konferenco ne bo vabilena in so torej odpadli vsi razlogi za razširjenje sredozemskega omizja, h kateremu spadajo samo obalne države Sredozemskega morja in nikdo drugi.

Konferenca, ki so jo napovedovali s toliko burnostjo in ki je že takoj v početku imela popolnoma neresno obsežje, je sedaj tako rekoč že zapčena. Čeprav uvidevamo, da je treba izkoristiti vsako priliko, da se nabrane napetosti za zelenimi mizami v besednih bojih, če drugače ne, razblijno, čeprav uvidevamo, da je dandanes pridobitev na času že velika in koristna pridobitev in bi, bila tudi stvarno brezoludna sredozemska konferenca na smehliatočih se obalah ženevskega jezera imela vsaj toliko pomen, kot ga je imelo enoletno besedičenje odbora za nevmešavanje v londonski mežli, se nam napovedane in že nopolnjene konference ne zdi škoda. Na njo smo bili povabljeni tudi mi. Na Sredozemskem morju imamo mi življeniske interese. Zato nam ne more biti vseeno, kakšna naj bo sredozemska konferenca in kakšne so okoliščine, pod katerimi bo ustvarila nove pogoje za bodočo sožitje na tem morju. Naša država želi stvarnega

Še en ruski protest v Rimu

Italija ne pojde na Sredozemsko konferenco

Rim, 8. septembra. AA. (Havas) Danes dopoldne so v palači Chigi izročili drugo sovjetsko noto, ki jo italijanska vlada zdaj proučuje in v kateri pravi Rusija, da z odgovorom ni zadovoljna in da vztraja pri svoji obtožbi. V političnih krogih trde, da druga sovjetska nota ne vsebuje nikakih novih stvari. Italijanski listi niti ne pišejo o tej drugi noti in vse kaže, da o njej sploh niso informirani. Pač pa obširno komentirajo vtis, ki ga je prva sovjetska nota napravila v tujini, in ugotavljajo v zvezi s tem, da položaj še zdaleč ni tragičen.

Ceprav italijanski listi komentirajo sovjetsko noto, ji posvečajo mnogo manj pozornosti, kakor kongresu narodnosocialistične stranke v Nürnbergu. V zvezi s tem pričbujejo posamezne dele poslanice voditelja rajha Hitlerja, zlasti tisti del, ki govori o skupni volji Italije in Nemčije. Iz komentarjev italijanskega tiska se vidi, da so v Italiji prepričani, da se Italija sme v vsakem primeru zaneesti na Nemčijo. Glede sovjetske note pa listi menijo, da utegne prekriti francosko-britanske načrte o konferenci sredozemskih držav, posebno pa poudarjajo, da francoska vlada ni dobila od moskovske vlade nikakega obvestila glede izročitve te note. To dejstvo je pomirje alno vplivalo na italijansko javnost, ki nič več ne misli, kakor prej, da bi se moglo govoriti o nekakšni veliki protifašistični zaroti; zdaj menijo, da je sovjetska Rusija edina odgovorna za ta korak.

Italijanska vlada bo vsekakor izbrala sovjetsko noto, da postavi določene pogoje glede udeležbe na konferenci sredozemskih držav, vendar mislijo, da ti pogoji ne bodo takšni, da bi sami po sebi otežili italijansko udeležbo na tej konferenci.

Italija odklanja udeležbo

Rim, 8. septembra. b. Poluradni »Popolo d'Italia« je napovedal na prvi strani pod velikim naslovom, da italijanska vlada zaradi zadnje note sovjetske Rusije ne bo sodelovala na sredozemski konferenci v Nyonu. List pravi, da je Italija zavrnila vse klevete sovjetske note in da sploh smatra za nesmisel razpravljati o povrnitvi kakšne škode. Sovjetska Rusija je bila od prvega začetka proti sodelovanju Italije na konferenci, akoravno je vedela, da Velika Britanija ni niti trenutek pomislila na to, da bi se konferenca sestala brez Italije. S svojim korakom je Moskva ustvarila nemogoč položaj. Izvajanje boljševikov dokazuje, da je vsako lojalno sodelovanje nemogoče.

Moskva protestira, da je bila povabljena tudi Nemčija

Pariz, 8. septembra. AA. Havas poroča iz Moskve: Poročilo, ki naznanja, da je sovjetska vlada pristala na konferenco sredozemskih držav, poudarja, da je treba po mnenju sovjetske vlade s skupno akcijo preprečiti nadaljne napade nekaterih vojnih ladij, predvsem italijanskih vojnih ladij na trgovske ladje, ki plovejo pod zastavami raznih držav. Po mnenju sovjetske vlade takih napadov ni mogoče več prenašati in jih je treba proglasiti za očitno kršitev mednarodnega prava in dolžnega obzira do ljudi. V svojem odgovoru londonski in pariški vladi vprašuje sovjetska vlada, naj povesta, zakaj sta smatrali za koristno povabiti na konferenco tudi državo, ki ne leži ob

Sredozemskem morju, namreč Nemčijo. Dalje smatra Sovjetska vlada za popolnoma naravno, naj povabilo pošljejo tudi valencijski vladi kot sredozemski državi, zlasti zato, ker so napadi morskih roparjev posebno škodili interesom španske vlade.

Stališče Nemčije

Berlin, 7. septembra. AA. (DNB) O povabilu na sredozemsko konferenco piše nocojšnji »Angriff« med drugim, da bodo to povabilo pač skrbno proučili in nanj v kar moči kratkem času odgovorili. Ali se bo mogla konferenca sestati, bo pa odvisno od nadaljnega poteka sedanjega spora med Moskvjo in Rimom. Naravno je, da bo Italija odbila drzno sovjetsko noto v celoti. London in Pariz mnogo govorita pri vsaki priliki o »dobri volji« in »demokratski uvidevnosti« sovjetske vlade. Pri tem pa nimata sreče, ker ju Moskva redno z dejanji demantira.

Mussolini pride v Berlin 25. septembra

Berlin, 7. septembra. AA. (Havas) Mussolini prispe v Monakovo 25. septembra. Tam ostane en dan. Nato se Mussolini s Hitlerjem udeležita vaj nemških čet v Meklenburgu in na Pomeranskem. Po vrnitvi iz vaj pojde Mussolini v Berlin, kjer bo nadaljeval politične razgovore in kjer mu prirede več sprejemov. Uradna izjava o tem obisku izide po vsej priliki 28. septembra, 29. septembra se pa Mussolini vrne v Italijo. Na potu v Nemčijo ga bo spremljal zunanji minister grof Ciano.

Sibirska armada mobilizirana?

Riga, 8. sept. b. Sovjetska Rusija je pričela s delno mobilizacijo. Pod orožje je poklicala vse letnike do vključno 1. 1914. Na sibirskih progah je razvrščen ogromno število oklopnih vagonov, ki ki so namenjeni za prevoz vojaštva in municije, na jezeru Ladoga pa so sovjeti pričeli nujno graditi postajališče za vodna letala.

18. in 19. sovjetska armada, ki jima poveljuje maršal Blücher, sta nastopili pohod proti mongolski meji. V zaledju je vse pripravljeno za naglo dobavo municije in hrane. Tudi okrepitve neprestano pošiljajo proti meji. Moč dveh sovjetskih armad, ki sta določeni, da prvi nastopita proti Japonski, cenijo na 25 pehotnih polkov, 14 konjeniških polkov. Obema armadama je dodeljenih še 30.000 pešcev in konjenikov iz Mongolije s potrebnimi četami, ki so odlično izveščane za gradnjo mostov in strelskih jarkov. Maršal Blücher ima dalje na razpolago 2000 letal najmodernejšega tipa, kar predstavlja brez dvoma veliko silo, ki bo lahko zavarovala morebitne operacije sovjetske vojske. Znano je, da ruska letala že sedaj zelo uspešno delujejo na strani Kitajcev v borbi proti Japoncem.

Kitajska poročila

Sangaj, 8. sept. b. Kljub težkemu topniškemu ognju, letalskemu bombardiranju in ogorčenim napadom japonske pehote, so Kitajci zaenkrat obdržali svoje utrjene postojanke. Na nekaterih krajih, zlasti pri Jangcepu in Linahu pa se je Kitajcem celo posrečilo preiti v protinapad in prisiliti Ja-

ponce, da zapustijo svoje prve bojne črte. Japonci napadajo s sorazmerno majhnim številom čet. Japonci, ki hočejo v kratkem odločitev, se pripravljajo na drugo hujšo ofenzivo in so že izkrali pri Vusungu nove čete, okoli 30.000 mož ter množine vojnega materiala. Glavna mesta izkrcavanja japonskih čet so Linahu, Paušan in Vusung. Odtod so japonske čete prodrle kakih 5 km v notranjost, vendar pa se jim doslej ni posrečilo organizirati povezane bojne črte. Povdarjajo, da je pritisk Japoncev na kitajske postojanke vedno močnejši, ker razpolagajo z ogromni letalskimi silami, medtem ko so kitajski letalci zelo popustili.

Kitajski generalni štab pripravlja letalski napad na industrijska področja japonske prestolnice Tokio. Po vesteh iz Nankinga se je prijavilo za to nalogo že nad 400 kitajskih letalcev, ki so pripravljeni dati tudi življenje za ta nevarni podvig.

Japonska poročila

Sangaj, 8. septembra. AA. (Havas) Japonska vojno poročilo navaja, da so japonske čete pri Jankeu napredovale proti vzhodu in vzpostavile stike z devizijami na črti Paosan-Lotien. Vrhovno poveljstvo poroča nadalje, da so japonske čete, ki prodirajo od Pejpinga do Hankeuja zavzele Cijen-čang, 40 km od Lijang sijanga. Po poročilu agencije Domej so japonske čete prekorale veliki kitajski zid med Čaharjem in Sansijem in že 5. t. m. zavzele važno mesto Tiensen, ki leži med Kalganom in Tatungom.

Sangaj, 8. septembra. AA. (Stefani) Po japonskih podatkih se v okolici Sangaja bori na kitajski strani 140.000 mož, rezerve imajo pa 350.000 mož.

dela, resnega dela, ki nam bo povečalo varnost našega ozemlja in nam bo odprlo novih pogojev za nemoten gospodarski napredek na morju, ki je postalo pljučna naše države. Sredozemska konferenca naj bi bila to. Ker je kazalo, da postane nekaj drugega, bodisi razvedrilno zborovanje državnikov, bodisi izvor novih razprtij, je boljše, da je v takšni obliki ne bo. Izkušnje bodo menda odgovorne velesile le toliko izmordile, da bodo v bodočnosti na konferenco vabile ljudi, ki želijo miru, ne pa takšnih, ki ga načelno nočejo.

Koroški hitlerjevci grdo izzivajo v Št. Jakobu v Rožu

Slovensko lipo so posekali — da postavijo spomenik slovenskim narodnim odpadnikom

Jesenice, 7. septembra. (Tel.) Ze celo poletje je celovski Heimabund pripravljal svoje somišljenike, da bi odkrite spomenika v »obrambnih bojih« padlim postala prava nemška demonstracija v slovenskem Rožu. A ne samo to: kot je bila otvoritev nemškega doma v Dobri vasi predvsem manifestacija koroškega hitlerjevstva, tako je Heimabund izkoristil slovenost v Št. Jakobu, da zbere vse narodno-socialistične vrste s cele Koroške, seveda v prvi vrsti iz beljaškega okraja. In res je celokupni potek elavnosti pokazal, da je bilo to prav za prav zborovanje koroškega hitlerjevstva, ki mu je bilo odkritje spomenika samo dobrodošel povod, da se pokaže v strnjeni fronti.

Slovenost se je pričela že v soboto. Dve stateti — iz Podklostra in Boroveli — sta prinesli ogenj, s katerim so zakurili kres na hribu pred šentjakobsko cerkvijo. letočasno je zagorelo po raznih okoliških hribih blizu 10 kresov. Ze ta ceremonija kaže na tipično nacistično mišelnost prirediteljev, ki ljubijo zunanji pomp, ne da bi znali svoiemu početju dati kak globlji, notranji pomen. »Olimpijski ogenj« iz Podklostra in Boroveli je pač otročarija, toda očitno se koroški nacizem ogreva tudi za tako igrčkanje.

Za naslednji dan, nedeljo, je bila napovedana slovena služba božja za nemške goste in redke nemške domačine. Cerkevno opravilo je opravil nemški kaplan g. Franc Schicho, ki ga je škofijski ordinariat nastavljal v Št. Jakobu v Rožu zaradi podružnice v Področici, ki da je bajé nemška. Cerkev v Področici so namreč zgradili posebno za Nemce in se imenuje »Abtstimmungskirche«. Neodpušljivi so nekateri odatavki pridige, ki jo je imel omenjeni kaplan pri slovenski službi božji.

V svojem nagovoru je navezal na ljubezen našega Zvečarja do njegove domovine misli o Koroški in med drugim izjavjal sledeče:

»Imamo vzroka dovolj, da ljubimo svojo domovino, našo lepo Koroško. V težkih dneh obrambnih bojev, tedaj so mnogi našega ljudstva pokazali, da so svojo domovino v resnici ljubili. V njen dobrobit so žrtvovali svoje premoženje in svojo kri in s tem potrdili besede: Nihče ni zmožen večje ljubezni ko tisti, ki je dal življenje za svoje prijatelje. Te besede so potrdili naši vojski, ki so se borili za srečo svoje domovine. Dali so vse iz ljubezni do domovine. Bodimo jim hvaležni. Danes popoldne jim bomo postavili častni spomenik. To jim v res-

Nadaljevanje na 2. strani

(Nadaljevanje s 1. strani)

nici tudi dolgujemo. Ampak še boljše bo, če jim v svojih srcih zgradimo spomenik in sledimo njihovu primeru v ljubezni do domovine. Mi tu slovesno obljubljamo vam, ki ste se borili, da bo Koroška ostala »svobodna in nedeljena«. Tudi mi se hočemo boriti v nevarnosti. Najbolje pa bomo podprli padle junake, če prosimo najvišjega vojskovodjo, naj ne, ki so se borili za zemsko domovino, v trumu popelje v večno domovino...

Pri tem je pa zanimivo, da domači Nemci niti za to slovesno priliko niso prišli v cerkev in da so bile gornje besede govorjene starim ženicam in otrokom. Kot katoliki moramo kar najodločneje protestirati proti temu, da bi se celo v cerkvi udomačili raznarodovalne težnje koroških Nemcev. Če bo avstrijska vlada hodila taka pota, si bo sama sebi vzela legitimacijo krščanske pravičnosti.

Popoldne so nato posnemali na dvorišču Frankove gostilne popoldanske svečanosti, da jih bodo lahko reproducirali po vseh avstrijskih radijskih postajah. Istočasno pa je nekdanji poročnik Fritz vodil odlične goste po bivših bojiščih okoli Področice.

Popoldne je bilo slovesno odprtje spomenika. Navzoč je med drugimi tudi zastopnik deželne vlade svetnik g. Ferlitsch, oba župana glavnih mest, varnostni komisar za Koroško g. Perko, zastopniki vojaštva in seveda vodstvo Heimabunda. Vsi govorijo so bili preračunani na to, da v množicah osvobodijo spomin na koroške boje in jih osvobodijo v luči brezprimernega junastva. Za nas je važen samo govor vojaškega zastopnika polkovnika Elgseerja, ki se je v svojem govoru spomnil tudi tistih delov Koroške, ki so pripadli Jugoslaviji in izjavil: »Izgubljenega ozemlja ne bomo pozabili nikdar!« V splošnem pa so se vrstile fraze in parole iz heimabundovega besednega zaklada o »nedeljeni Koroški«, o »Koroški Korošcem«, o »svobodni Koroški« in podobno. Edini poročnik Fritz se je v svojem govoru spomnil tudi junakov, ki so se hrabro borili na strani »nasprotnika« in našli v boju smrt. Poslovodja Heimabunda g. Maier-Kaibitsch je poudaril, da ta spomenik ne stoji »nikomur v bolečino, nikomur v kljubovanje, a mnogim v svarilo in vsem v opomin.« (Nemci nam z Leida, niemandem zum Trotz, vielen zur Warnung, allen zur Mahnung!) Vse druge razlage da so napadne in izhajajo iz zlih namenov. Tako prireditelji.

Toda parada mladih »turnerjev« pred spomenikom, ki so v pohodu peli borbene hitlerjevske pesmi, narodno-socialistični klici v masi »Sieg Heil!« in vzkliki posameznikov »Heil Hitler!« spričo orožništva, dajo tej slovesnosti svoje prav posebno lice. Koroški hitlerizem se je po hrbtu slovenskega ljudstva že visoko povzpela in sega vse višje. Deželna vlada pa pošilja na njegove prireditve svoje zastopnike, komisar javne varnosti g. Perko, ki prepoveduje slovenske kulturne prireditve.

G. Maier-Kaibitsch je rekel, da naj bo ta spomenik vsem v opomin. Prav zares: Vsem Slovincem naj služi v opomin, da stojijo budno na straži. Na trgu v št. Jakobu sredi slovenskega Roža so posekali lipo, simbol slovenstva in postavili spomenik, da bi slavili tiste bedne junake, ki so kot orodje tuja dvignili orožje proti svojemu lastnemu narodu. Na tem spomeniku so vklesana imena: Andrejčič, Čresnik, Lipnik, Vilč in še več podobnih, ki nas zgovorno opominjajo, kam hočemo speljati zvodniki naše slovensko koroško ljudstvo.

Po španskih bojiščih

Bilbao, 8. septembra. AA. (Havas) Radio Espana poroča, da so nacionalne čete, ki prodirajo vzdolž cantabriške obale, prispele v bližino važnega pristanišča Ribadesella, kamor imajo samo še 16 km. Vlado čete so se skušale upirati, a so jih nacionalisti z lahkoto premagali. Na nacionalno stran je prestopilo veliko število asturijskih beguncev.

Salamanca, 8. septembra. AA. (Havas) Vrhovno poveljstvo poroča: Na asturijskem bojišču so nacionalisti zavzeli Baro Penru Rodrigo Casandi in vrhove južno od vasi Cunave in prodirajo tod še zmerom. Na aragonskem bojišču v odseku Zuere so zavzeli Lomo Rodondo la Bucieri in več važnih vrhov.

Rim, 8. septembra. b. Po vestih iz Carigrada je Rusija vse trgovske ladje, ki so zadnje dni odplule skozi Črno morje v Spanijo, odpoklicala nazaj. Vest ni uradno potrjena, ali bo bržkone resnična, ker je velika ruska ladja »Tascent«, ki je včeraj odplula v Spanijo in snoči vozila skozi Dardanele, priplula danes nazaj in se usidrala v carigradski luki. Ladja je natovljena z orožjem in municijo.

Revolucija v Paragvaju

Asompcion, 7. septembra. AA. (Havas) Major Jara, ki vodi revolucionarno gibanje, je izjavil, da je nova vlada sestavljena. Gre za vojaško vlado treh moči. Tvorijo jo polkovniki Franco, Smith in Juan Ajala. Po mestu se še vedno sliši streljanje. Predsednik republike naj postane polkovnik Ajala. Kaže, da hoče mornariški minister nastopiti proti revolucionarnemu gibanju z nekim konjeniškim polkom.

Schacht se je sprl z Göringom

London, 8. septembra. b. »Daily Telegraph« poroča iz Berlina, da ni izključeno, da bo minister za narodno gospodarstvo in guverner Narodne banke dr. Schacht odstopil s svojega položaja v narodnem gospodarstvu takoj po strankinem kongresu v Nürnbergu pa bo obiskal Mussolinija pri Hitlerju. Dr. Schacht pa bo še naprej ostal guverner nemške Narodne banke. Kot njegovega naslednika imenujejo ministerialnega svetnika Posseja, ki je mnogokrat zastopal Nemčijo na mednarodnih gospodarskih konferencah in je sploh velik gospodarski strokovnjak. Spor, ki je nastal med njim in generalom Göringom zaradi izvršitve 4-letnega gospodarskega načrta, še ni odстранjen.

Hitler deli »Noblove« nagrade

Nürnberg, 8. septembra. AA. (DNB) Propagandni minister dr. Göttinger je na kulturni in nacionalno socialističnega kongresa razglasil imena prvih nosilcev nacionalne nagrade za umetnost in znanstvo, ki jo je državni voditelj ustanovil 30. januarja letošnjega leta, ko je obenem prepovedal nemškimi državljanom Nobelovo nagrado. Nacionalna nagrada po 100.000 mark so prejeli Alfred Rosenberg (pisatelj protikršćanskih spisov, op. ur.), znana zdravnik dr. August Bier in dr. Ferdinand Sauerbruch in znani raziskovalec dr. Wilhelm Fülner. Vrh tega je državni voditelj odredil, naj položi na grob profesorja Ludvika Trosta, znanega arhitekta, znamenje te nagrade in tako izkažejo čast možu, ki bi jo bil moral prvi dobiti.

Programi mladinske JNS

V nedeljo, 5. septembra je bila v mali dvorani Celjskega doma okrožna ustanovna skupščina omladine JNS, na katerem so bili zbrani delegati iz posameznih občin.

Na sestanku je poročal dr. Alujevič, kot delegat banovinskega odbora in je predvsem agitiral za udeležbo na banovinsko skupščino 12. septembra v Ljubljani, na kateri bo nacionalna mladina precizirala svoje stališče do vseh problemov javnega življenja. Cilj te skupščine je: Zrušiti moramo one, ki jih je dolga leta rušimo. To mora biti naš bojni klic.

Nacionalna omladina je brez pridržka sprejela celoten program JNS stranke. Ona bo dajala starejšim radikalizem, starejši pa mladini umerjenost v kolikor je ista potrebna v političnem udejstvovanju.

Za dr. Alujevičem je govoril še narodni poslanec g. Prekoršek: Veseli me, da me mladina vabi na svoje sestanke. Razveseljiv je pojav v naši politični zgodovini, da se pričenja nacionalna mladina organizirati politično, ker noče več le trgati letakov, temveč povedati svoje težnje javno. Nacionalna mladina se mora zavedati svoje odgovornosti in bo ob svojem času tista, ki bo povedala vsem v državi, da smo en narod in ena država.

Pri slučajnostih je povedal g. dr. Alujevič, da bo imela nacionalna mladina svoje znake, katere je banovinski akcijski odbor že prejel od centrale v Belgradu in jih bodo udeleženci prejeli na skupščini 12. septembra v Ljubljani. Priporočil je, da imajo ti znaki napis v cirilici in da je banovinski akcijski odbor mišljenja, da naj nosijo znaki za Slovenijo napis v latinici. Če centralni odbor v Belgradu do skupščine ne bo sprejel tega mišljenja bo banovinski akcijski odbor sam oskrbel, da bodo znaki v latinici. Znaki bodo nosili napis JNS. — Kar ne moremo se dovolj naučiti krasnemu programu mladinske JNS zlasti, ko imajo tako velik načrt, da hočejo dokazati, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod. Čudno je tudi, da nočejo na znaku imeti napis v cirilici, ampak v latinici. Zakaj ne bi imeli isti napis po vsaj državi, saj so vendar en narod. Čudno so ti programi JNS; mi jih ne doumujemo.

Francoski listi

o »Janatikihi preteklosti«

»Petit Parisien«, čigar dopisnik je imel v Sinajski priliki, da sam spozna ozadje notranje borbe, ki se v Jugoslaviji vrši okoli konkordata, prinaša o tem vprašanju članek, ki zasluži veliko pozornost.

Pravi, da vlada kaže vse čase te borbe veliko hladnokrvnost in izborna taktika, ker se ogiba vsega, kar bi moglo položaj zaostri in tako jemlje nasprotnikom konkordata iz rok najboljše orožje. Za velik Marijin praznik, ki je bil po vsej Srbiji, je bilo okoli 300 cerkvenih shodov in je prišlo do incidenta samo na enem. Ljudstvo se je počasi pomirilo, ker je spoznalo brezvestne laži, ki so jih nasprotniki konkordata širili o predstojemcem.

Domači odmevi

katoličenju Srbov». Ugledni francoski list ostro graja opozicijo, ki hoče preprečiti, da bi 40 odstotkov prebivalstva ne dobilo tega, kar mu po pravici gre. Borba dr. Stojadinovića je borba bodočnosti proti preteklosti, je borba složenega jugoslovanstva v smislu Strossmayerja proti srbskemu separatizmu in narodnemu in verskemu fanatizmu. »Petit Parisien« pravi, da so v to borbo posegli trije faktorji: opozicija, komunistična propaganda in gotove inozemske sile (iz članka je razvidno, da francoski dopisnik namiguje na Nemčijo, ki ima zelo intimne stike z nekaterimi višjimi faktori srbske pravoslavne cerkve — op. ur.), ki jim je na tem, da se Jugoslavija oslabi in tako drži na vajetih. Treba je pomisliti, da se dr. Stojadinović ne bori samo za enakopravnost katoliških Slovencev in Hrvatov, ampak tudi za muslimane. »Petit Parisien« končuje svoj članek s sledečimi besedami:

»Vse prosvetljeno in tei strankarski borbi tuje prebivalstvo podpira vlado. Jasno vidi, da bi zloben udarec jugoslovanski vzajemnosti uničil državo, ako bi se Slovenci in Hrvati prepričali in imeli vtis, da bi manjšina fanatiziranih Srbov, ki jih drži na vajetih nekaj politikov, mogla vladi vsiliti svoje stališče glede konkordata. To bi pomenilo nazadovanje za dvajset let v delu za državno edinstvo in za vzajemnost Jugoslovancev, kakor jo je videl pred seboj veliki Strossmayer. Vprašanje, ki sedaj pretresa Jugoslavijo, daleč presega okvir konkordata in obstanek te ali one vlade. Jugoslovanska vzajemnost sama je namreč postala vprašanje. Zato tisti, ki jo branijo, ne morejo biti za noben kompromis, ker ni mogoče pakirati z nevarnostjo, ki od zunaj in znotraj ogroža solidarnost Jugoslovancev, pod pretezo, da brani pravoslavje, ki ga ne ogroža nobena nevarnost.«

Voja Janjič

pride pred sodišče

Belgrad, 8. sept. AA. Današnje Vremec priobčuje pod naslovom »Dr. Voja Janjič bo prišel pred sodišče« tole poročilo:

Ker je 5. t. m. narodni poslanec dr. Voja Janjič imel v glavnem vodu tukajšnje stolne cerkve govor, v katerem je med drugim dejal, da je nekatere druge stvari, ki pomenijo zločin proti državi, dalje, da naj poslanske volitve v naši državi izvedejo pod nadzorom kake druge države, in še nekatere druge stvari, ki pomeni zločin proti državi, je predsedstvo tukajšnjega redarstva takoj uvedlo postopke, da se proti Janjiču uporabijo zakonske določbe.

Pred belgradskim redarstvom je pa g. Janjič, kakor navajajo, zanikal te trditve iz svojega govora v Kragujevcu. Po poročilu, ki smo ga prejeli, se pa predstojništvo mestnega redarstva v Kragujevcu ne more zadovoljiti z enostavnim zanikanjem Voje Janjiča, ker je govoril pred več sto meščani, ki so prav dobro slišali, kaj je g. Janjič govoril. Zato bo vso stvar izročilo državnemu sodišču v nadaljnjo ravnanje.

Seja kluba JRZ

Belgrad, 8. septembra. m. Danes od 9 do pol 14 in od 16 do 20 se je pod vodstvom predsednika socialnega ministra nadaljevala snoči prekinjena seja kluba JRZ. Tudi danes je prisostvoval seji predsednik vlade dr. Stojadinović in pa večina ministrov. Govorilo je veliko poslancev. Poslanci so razlagali stanje v poedinih krajih države ter zavračali laži nasprotnikov, da ljudstvo v Srbiji odstopa in zapušča JRZ. Ljudstvo ve, da edino JRZ vodi pravo politiko. Ko bo zasedanje kluba zaključeno, bo izdan za javnost obširen komunique.

Znižane vozne

Belgrad, 8. septembra. AA. Dovoljene so tele ugodnosti na drž. železnica: Romarijem na Vršac za prireditve 13. in 14. septembra t. l. Popust velja od 13. do 16. septembra; Članom in delegatom pododbora društva »Knežinja Ljubice«, ki se udeležijo občnega zbora tega društva 20. sept. t. l. v Belgradu popust velja od 22. do 30. sept. Članom jugoslovanskega gozdarskega društva za letni občni zbor od 26. septembra do 5. oktobra; popust velja od 23. septembra do 5. oktobra. — Članom velike križarske bratovščine iz Zagreba za kulturni tečaj od 26. septembra do 3. oktobra t. l. v Zagrebu; popust velja od 23. septembra do 6. oktobra. — Proj. dovoljena polovična vozna na državnih železnicah za udeležence slavnostne otvoritve sokolskega doma v Sarajevu se v toliko spremeni, da velja od 1. do vštete 6. oktobra, ker je svečana otvoritev 3. oktobra t. l.

Odlikovanja

Belgrad, 8. septembra. m. Z ukazom kraljevskih namestnikov z dne 6. septembra so bili na predlog notranjega ministra odlikovani: z redom Jugoslovanske krunice 3. stopnje dr. Juro Adlešić, župan v Ljubljani, Alojzij Mihelič, župan v Celju; z redom Jugoslovanske krunice 4. stopnje dr. Remec Alojzij, župan v Ptuj, Sefaric Ivan, akademski slikar v Ljubljani; z redom sv. Save 5. stopnje: Markot Franc, arhivarski uradnik v p. v Slov. Konjicah, Petec Ferdo, posestnik in trgovec v Rakičanih, Cerar Franc, cerkovnik v Dobu; z zlato medaljo za civilne zasluge Pečar J. poslovodja tovarne »Indus« v Ljubljani, Bajt Ivan, usnjarski pomočnik tovarne »Indus« v Ljubljani, Seferle Josip, posestnik in trgovec v Mokronogu.

Premestitve profesorjev

Belgrad, 8. septembra. m. Premesteni, oziroma dodeljeni so naslednji profesorji in supletenti: Adlešić Miroslav iz II. realne gimnazije na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Antić Silva iz I. realne gimnazije na II. realno gimnazijo v Ljubljani, Bertoncelj Alojz iz mariborske klasične na realno gimnazijo v Sibeniku, Bezjak Franc iz realne gimnazije v Senju na realno gimnazijo v Mariboru, Binter Bogdan iz II. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Kočevju, dr. Bohinjec Valter iz III. realne gimnazije na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Capuder France iz realne gimnazije v Celju na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Cimperman Ljudevit iz realne gimnazije v Užicah na realno gimnazijo v Celje, Dobovšek Marjan iz realne gimnazije v Novem mestu na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Dobrovoljc Franc iz II. realne gimnazije v Ljubljani na mariborsko klasično gimnazijo, Germanović Zora iz ptujske realne gimnazije na realno gimnazijo v Sisak, Fabijan Viktor iz Murske Sobotne na realno gimnazijo v Novem mestu, dr. Anton Grad iz realne gimnazije v Kočevju na I. realno gimnazijo v Ljubljani, dr. Stanko Gogala iz učiteljske v Ljubljani na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Hronek Ivan iz Starega Bečja na realno gimnazijo v Mursko Sobotu, Karba Josip iz mariborske realne gimnazije na realno gimnazijo v Celje, Kerne Eleonora iz Murske Sobotne na realno gimnazijo v Celje, Komnenić Peter z učiteljske na Cetinju na realno gimnazijo v Kranju.

Novak Stanka iz Korenice, realna gimnazija v realno gimnazijo v Ptuj, Novak Viljem iz realne gimnazije v Mariboru na realno gimnazijo v Mursko Sobotu, Pavlič Klotilda iz I. realne gimn. v Ljubljani na III. real. gimn. v Ljubljani, Penko Anton iz III. real. gimn. v Ljubljani v mariborsko klasično gimnazijo, Pirce Rosanda iz ženske realne gimn. v Ljubljani v realno gimn. v Kranju, Planina Franc iz real. gimn. v Kranju na klasično gimn. v Ljubljani, Planina Marija iz real. gimn. v Kranju na II. realno gimn. v Ljubljani, Počonič Vladimir iz I. real. gimn. v Ljubljani na mar. real. gimn., Popović Mila iz realne gimn. v Kočevju v real. gimn. v Užicah.

Pregelj Bogomir iz Bečkega Petrovca na I. real. gimn. v Ljubljani, Prevec Silva iz Kranja v Ljubljano na III. real. gimn., Prijatelj Ivan iz mariborskega učiteljskega na mar. klasično gimnazijo, Rudolf Branko iz novomeške realne gimnazije na mariborsko real. gimnazijo, Sevnik Rajko iz mariborske real. gimnazije v splitsko moško realno gimnazijo, Sever Stanko iz mariborske realne gimnazije na II. realno gimnazijo v Ljubljani, Sovdat Marija iz mariborske klasične gimnazije na II. drž. realno gimnazijo v Ljubljani, Skaza Konrad iz koroške realne gimnazije v mariborsko realno gimnazijo, Sušnik Pavel iz II. na III. realno gimn. v Ljubljani, Šleberger Ciril iz mar. realne gimnazije na III. realno gimnazijo v Ljubljani, Sotošek Janko iz I. klasične gimnazije na III. klas. gimn., Sturm Ruža iz zagrebške ženske gimnazije na III. real. gimnazijo v Ljubljani, Tribnik Karel iz mar. klasične gimnazije na mariborsko realno gimnazijo, Uršič Alojzij iz I. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Ptuj.

Vodnik D. iz ljubljanskega učiteljskega na II. drž. real. gimn. v Ljubljani, Vrančević Zora iz I. realne gimn. v Ljubljani na II. real. gimn., Zupan David iz realne gimn. v Kočevju v I. real. gimn. v Ljubljani, Zgur Adela iz Murske Sobotne na realno gimn. v Mariboru.

Kos Josip iz Beran na realno gimnazijo v Ptuj, Kovčič Edvin iz Sibenika na realno gimnazijo v Celju, Kožuh Karel iz realne gimnazije v Mariboru na klasično gimnazijo v Mariboru, Kuljiš Ivan iz I. realne gimnazije v Ljubljani na celjsko realno gimnazijo, Kumer Ivan iz II. realne gimnazije v Ljubljani na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Kuret Niko s III. realne gimnazije v Ljubljani na II. realno gimnazijo v Ljubljani, Lapajne Nataša iz II. realne gimnazije v Ljubljani na žensko realno gimnazijo v Split, Legiša Vendelin iz klasične gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Celje, Ločnikar Pavel iz klasične gimnazije v Splitu na klasično gimnazijo v Mariboru, Malnar Josip iz II. realne gimnazije v Ljubljani na klasično gimnazijo v Ljubljani, Marjanovič Hubert z ljubljanskega učiteljskega na realno gimnazijo v Mostarju, Mateković Svetka iz klasične gimnazije v Mariboru na realno gimnazijo v Mariboru, Molihar Stane iz realne gimnazije v Celju na klasično gimnazijo v Ljubljani, Mihajlovič Miroslav iz realne gimnazije v Kranju na realno gimnazijo v Svitlajcu, Milošević Miloš iz realne gimnazije v Kranju na klasično gimnazijo v Ljubljani, Mizerit Edvard z realne gimnazije v Ptuj na realno gimnazijo v Podgorici.

Osebnosti

Belgrad, 8. septembra. AA. S kraljevim ukazom sta na predlog trgovskega ministra povisana: za profesorja v 4-1 na državni srednji tehniški šoli v Ljubljani Ivan Znidarčič, doslej 4-2, in za profesorja v 4-2 na državni srednji tehnični šoli v Ljubljani Gojmir Anton Kos.

Belgrad, 8. septembra. m. Po službeni potrebi so premeščeni: Bole Ivan, prometni uradnik 9. skup., iz postaje Bistrica Boh. Jezero na postajo Ljubljana gl. kol.; Kramer Josip, oficial 9. skup., iz postaje Hrastnik na postajo Rakek; Herman Jože, oficial 9. skup., iz postaje Rakek na postajo Jesenice; Gril Janez, oficial 8. skup., iz postaje Jesenice na postajo Ljubljana gl. kol.; Gojmir Gala, prometni uradnik 9. skup., iz postaje Zidani most na postajo Celje; Varl Rudolf, prometni uradnik 9. skup., iz postaje Trbovlje na postajo Jesenice; Prosen Boris, prometni uradnik 9. skup., iz Brežice na postajo Jesenice; Šlibar Jernej, prometni uradnik 9. skup., iz postaje Škofja Loka na postajo Kranj; Sistar Koloman, prometnik 9. skup., iz postaje Kranj na postajo v Mursko Sobotu, Verbančič Rudolf, prometnik 9. skup., iz postaje Jarše-Mengeš na postajo Maribor kor. kol.; Omanhen Franc, prometnik 9. skup., iz postaje Jesenice na postajo Jarše-Mengeš; Jenko Janez, prometnik 9. skup., iz postaje Bohinjska Bela na postajo Kamnik; Kremžar Alojzij, pomožni vlakovodja 10. skup., iz kurilnice na Jesenicah v kurilnico v Ljubljano, Nareda Rudolf, pomožni telegrafist 10. skup., iz postaje Zidani most na postajo v Ljubljano.

Belgrad, 8. septembra. AA. S kraljevim ukazom je postavljen za profesorja 4. skupine 1. stop. na državni trgovski akademiji v Ljubljani Josip Čopić, doslej v Nišu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. septembra. m. Danes je bil izredni občni zbor društva »Belgrajski sejem«, na katerem je bilo sklenjeno, da se dovoli odboru najetje posojila 3 milijone dinarjev za plače delavcem. Kakor znano, so bili delavci zelo neredno plačani in so med pripravami in delom za večjeje stopnje večkrat v slavo. Tako so predvčerajšnjem stopili v stavko tesarji.

I. Beograjski sejem

od 11. do 21. septembra

Na prvi mah je postal beograjski sejem veliko mednarodno tržišče

V Vašem interesu je, da ne izostanete

50% popusta na vseh jugoslovanskih železnicah in parobrodih

Novomašna slovesnost pri sv. Petru v Ljubljani

Nova maša g. Stanka Natlačen pri sv. Petru v Ljubljani se je razvila v zelo lepo cerkevno slavje šentpetrske fars. Okusno okrašena šentpetrska cerkev je bila premajhna za množico vernikov, ki jih je privabil čar in blagoslov prve svete daritve. Zelo mnoge pa je zanimal tudi slavnostni vhod novomašnika z duhovščino in povabljenimi gosti. Tako smo opazili med povabljenimi, katerih je bilo nad 80, poleg staršev g. novomašnika in njegovih sorodnikov, prevzvišenega g. knezoškofa dr. Gregorija Rožmana, našega voditelja dr. Ant. Korošca, ministra dr. Miha Kreka z gospo, bana savske banovine dr. Viktorja Ružiča z gospo, bivšo dvorno damo go. Šerijugovo, ministra dr. Kulovca, predsednika apelacije dr. Vladimira Golja, poveljnika orožništva g. polkovnika Barleta, stiškega opata dr. Avguština Kostela, ljubljanskega župana dr. J. Adlešiča z gospo, celjskega župana g. Mihelečiča z gospo, francoskega konzula g. Remmeranda, češkoslovaškega konzula g. Minorskega, francoskega podkonzula v Zagrebu g. Radenaca, prelata dr. Slaviča, jezuitskega superiora p. Kopatina, g. dr. Leskovarja z gospo, ravnatelja škofijske gimnazije dr. Ant. Breznika, pomočnika generalnega ravnatelja TPD g. Juliarda z gospo, več načelnikov in šefov banske uprave in mnogo prijateljev g. novomašnika, oziroma družine gospoda bana Natlačen.

Ko je novomašnik stopil v cerkev, je zadonela s kora sto let stara in še vedno tako lepa Riharjeva »Novi mašnik« ob spremljevanju godbe. Ko pa je stopil pred oltar, so zapeli veličastno Tomčevo »Pridi sv. Duh«. Poleg domačega organista g. Zdešarja, ki ima, kakor znano, odlično našudiran pevski zbor, je sodeloval pri vodstvu petja tudi g. stolni dekan dr. Fran Kimovec.

Prostorna cerkev je bila nabito polna, ko je stopil na prižnico slavnostni pridigar vseuč. prof. dr. Lukman. V globokih in izklesanih izjavanjih je orisal dolžnosti in pravice novega božjega služabnika kakor mu jih nalaga in daje Cerkev z mašniškim posvečenjem.

Nato je pristopil k oltarju novomašnik in ob asistenci opravil prvo sv. daritev. Šentpetrski cerkveni zbor se je za to priložnost posebej pripravil in poskrbel, da je bila glasba in petje pri novi maši res veličastna. Ob spremljevanju močnega orkestra je zapel kot pesem med berili Kimovec »Gradual«, ki je živahna, slikovita in dramatično razgibana pesem, na koncu maše pa Riharjev »V zakramentu«. Posebno veličastno pa je bilo ljudsko petje, ki si ga je g. novomašnik želel čim več. Mogočno je odmevala šentpetrska cerkev, zdelo se je, kakor da se vali med cerkvenimi oboki velikanska glasbena sila in jih hoče razgati, da bi mogla planiti pod samo nebo. »Lepa si roža, Marija«, »Mogočno se dvigni« in druge, ki so od evharističnega kongresa postale narodne nabožne pesmi, so se vrstile ob spremljevanju orkestra, ena veličastnejša od druge.

Po sveti maši so svatje odšli na kosilo v Marjanišče. Pri obedu je prvo zdravico spregovoril g. ban dr. Marko Natlačen in se je v globokim občutjem zahvalil Bogu za milost, da se je njegov prvorojenec posvetil duhovskemu poklicu. Nato je čestital sinu novomašniku in mu želel, da bi mu dan prve svete daritve, ko je gotovo iz srca srečen, ostal v vsem življenju kot svet in svetel spomin, ob katerem bo obnavljal svojo duhovno srečo in tako ostal ob istih virih, ki so ga na novomašni dan posvetili, dober in srečen duhovnik.

Nato se je g. ban zahvalil še g. knezoškofu, ki je posvetil njegovega sina v mašnika, zahvalil se je g. cerkvenemu govorniku prof. dr. Lukmanu in vsem vzgojiteljem in prijateljem, ki so vzgajali in duhovno usmerjali današnjega g. novomašnika. Posebej se je g. ban obrnil s toplimi in zahvalnimi besedami na predstavnike francoskega naroda, ki so njegovega sina gostoljubno sprejeli in mu prijateljsko posredovali višjo izobrazbo vse do danes.

Nato je spregovoril g. prof. dr. Lukman in navezal nekaj pomembnih misli na križ, ki ga

ima novomašnik pred seboj. Križ je znamenje trpljenja, pa tudi poročstvo zmage in poveljanja. V znamenju križa bo novomašnik mogel po besedah božjega Učenika doprinesati dober duhovni sad, ki naj po svojih duhovnih vrednotah trajno ostane.

Krasno napitnico je g. novomašniku izrekel francoski konzul g. Remmerand, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da je g. novomašnik na slovesnost svoje prve svete daritve poleg svojega očeta in matere in prijateljev vabil tudi tukajšnje francoske kolonije oziroma zastopnike francoskega naroda. G. konzul čestita g. novomašniku, da ima pri svojih študijah v Parizu priliko spoznati in se seznaniti z duhovno kulturo francoskega naroda, tisto, ki je dala Franciji in vsemu kulturnemu svetu sv. Ludovika, sv. Ivana Arško, sv. Janeza Vijaneya, Charlesa Foucauda, sv. Terezijo Deteta Jezusa in nešteto drugih velikih duhov. G. konzul se veseli, da katoliška duhovna kultura Francije oploja tudi katoliške Slovence in ustvarja tako najglobljo duhovno vez med narodi.

G. superior p. Kopatin je prebral lepo pesmico o duhovskem poklicu, ki jo je za to priliko sam zložil. S toplimi besedami so nazdravili g. novomašniku še g. Wauters, holandski publicist, ki se mudi v Jugoslaviji in ki je znan prijatelj naših izseljencev v Holandiji. Čestital je novomašniku v imenu holandskih izseljencev, ki se gotovo vesele, da je zopet en slovenski duhovnik stopil pred oltar, saj je slovenska duhovščina znana po svojem delovanju za ljudstvo. Napitnico je izrekel tudi g. Zanto, urednik »Hrvatske smotre«, prijatelj novomašnika. Končno se je g. novomašnik presrečno zahvalil, zlasti roditeljem in poudarjal, da se mora najprvo njim zahvaliti, da je postal duhovnik, potem pa svojim vzgojiteljem in mladostnim prijateljem, med katerimi je rasel in ki so s svojim mišljenjem in delom vplivali na njegovo duhovno usmerjenost. Prav posebno se je zahvalil francoskim prijateljem za gostoljubnost in prijateljstvo, ki so mu ga vedno brez pridržka izkazovali. Ob 4 je imel g. novomašnik slovesne litanije v marijanski kapeli in ob tej priliki še enkrat podelil novomašniški blagoslov.

Spomenik Simonu Gregorčiču sredi Ljubljane

Ljubljana, 8. septembra.

Lepa je vrsta spomenikov in spominskih plošč slovenskim narodnim in kulturnim delavcem iz dobe našega narodnega prebujanja, ki se belijo širom naše domovine in pričajo o hvaležnosti slovenskega naroda svojim velikim možem. Toda ta vrsta še ni popolna. Mnogo je še slovenskih mož, ki so si s svojim delom zaslužili takšno počastitev. In med te gotovo spada slovenski duhovnik in pesnik, narodni buditelj in prerok, goriški slavec Simon Gregorčič, ki so mu danes v Ljubljani odkrili spomenik.

Postavit spomenik Simonu Gregorčiču v Ljubljani so smatrali za svojo dolžnost goriški in primorski rojaki, ki so organizirani v svojem emigrantskem društvu »Soča«. Arhitektonski načrt za spomenik je izdelal mojster Plečnik, kip pa akademski kipar Kalin Zdenko. Spomenik je prav le in tudi kraj, kjer stoji, namreč na Napoleonovem trgu poleg nove vseučiliške knjižnice, je zanj primeren in dobro izbran.

Slovesno odkritje spomenika Simonu Gregorčiču je bilo danes dopoldne ob pol 11. Slovesnost se je pričela s peštrim sprevedom, ki je na čelu z železničarsko godbo obšel vse glavne ljubljanske ulice. V sprevedu so nosili zastave in prapore ne-

katerih društev, za njimi pa se je razvnela prav lepa skupina narodnih nos, med katerimi so prevladovala prekrasne goriške in primorske narodne noše. V sprevedu so korakali tudi zastopniki emigrantskih in drugih narodnih društev.

Ko je spreved prišel na Napoleonov trg, je bila tam zbrana ogromna množica občinstva. Za razne zastopnike in odličnike so bili postavljeni stoli. Bana dr. Natlačen je zastopal načelnik prosvetn. oddelka dr. Lovro Sušnik, divizionarja polkovnik Mihajlovič, mestno občino podžupan dr. Ravnihar, prosvetno zvezo dr. Capuder, skoraj polnoštevilno so bili zbrani slovenski literarni delavci na čelu s predsednikom Pen-kluba Otonom Zupančičem. Poleg omenjenih so bili navzoči tudi številni zastopniki raznih društev, korporacij in ustanov.

Za uvod k slovesnosti je godba »Sloga« zaigrala učinkovito Smetanovo ouverturo iz opere »Libuša«, ki je ustvarila v navzočih primerno slavnostno razpoloženje. Nato je povzel besedo slavnostni govornik, predsednik »Soče«, dr. Dinko Puc, ki je orisal lik Simona Gregorčiča in njegove zasluge. Poudaril je, da je bil goriški slavec eden tistih redkih slovenskih pesnikov, čigar pesmi so postale narodna last že za časa njegovega življenja. Njegove melodiozne pesmi so zlasti pograbilo slovenski skladatelji ter se mnogo pojo danes kot povsem ponarodele pesmi. S številnimi citati iz pesmi je govornik nadalje poudarjal pomen Gregorčiča kot narodnega buditelja. Orisal je razmere na Goriškem in Primorskem za časa pesnikovega življenja, ki so Gregorčiča dale povod za njegovo preprosto pesništvo. Slednjič se je govornik v imenu »Soče« zahvalil tvorcema spomenika arhitektu Plečniku in kiparju Kalinu ter vsem, ki so z denarnimi prispevki omogočili, da spomenik stoji.

Ko je padla s spomenika zavesa, je množica gromko vzklikala »Slava!« Pevec Hubadove župe so dovršeno zapeli Ferjancičevo skladbo Gregorčičeve pesmi »Tone solnce, tone...«, nakar je ljubljanski podžupan dr. Ravnihar v imenu mestne občine prevzel spomenik. V svojem govoru se je zahvalil »Soči« za spomenik ter poudaril, da bi ta spomenik moral stati nekje drugod, toda v današnjih razmerah res ni mogoče zanj najti primernejšega mesta, kakor je srce Slovenije. Svoj govor je zaključil s »slava«-klicem pesniku in pozval navzočne, naj vzklonejo tudi Nj. Vel. kralju Petru II. in Jugoslaviji.

Godba je zaigrala državno himno, pevci pa so zapeli prekrasno Gregorčič-Nedvedovo »Nazaj v planinski raj«.

Sledilo je polaganje vencev in cvetja na spomenik. Najprej so zasule spomenik s cvetjem narodne noše, nato pa so polagala vence zastopstva raznih društev. Med drugimi so položili vence tudi: za Prosvetno zvezo dr. Capuder, za ljubljanski Pen-klub Oton Zupančič ter za glasb. društvo »Ljubljana« predsednik Sturm in dr. Logar.

Pesem »Hej Slovani«, ki jo je ob spremljanju godbe pela vsa množica, je zaključila slovesnost odkritja.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljeneec občinstva...
očara s svojim elastičnim korakom in sigurnim nastopom. Zvesti pomočniki pri tem so mu

PALMA
GUMI-PODPETNIKI
JUGOSL. IZDELEK.

Dobro se pri vsakem čevljskem mojstru!

Žingarica

Blagoslovitev kapele in Dijaškega počitniškega doma

Brez hrupa in krika so začeli staviti veliko kočjo za počitniški oddih dijaškim kongregacijam. Ze dvoje počitnic je na stotine članov kongregacij preživljalo pod vodstvom profesorjev in duhovnih voditeljev prelepe dni v sončni in zeleni naravi. V nedeljo je bila delu postavljena še krona, ko je bila blagoslovljena nova kapela in z njo vred počitniški dom. Splošna javnost o Žingarici skoro nič ne ve.

Koča je dobila ime po kraju, kjer stoji. Je Zavrhom, ob šumici in deroči Završnici. Dve velikanke pečini tvorita kot mogočna vrata k njej. Ti pečini se imenujeta Žingarske peči, soteska, ki jo tvorita, pa Žingarska globel. Ne mislite, da ima ime izvor iz nemške besede. Po slovenski zemlji je mnogo krajev tega imena in vselej tam, kjer je skozi kako sotesko ali šum vetrov ali štopot in

vršenje voda. Ko preideš tesno sotesko, se ti razprostre senčna planota in tam stojita kočja in kapela. Pot do nje je kar najlepša. Dijaki se vozijo s kolesi, tudi z avtom je že marekido prišel. Kljub temu pa je Žingarica v čudoviti romantični samoti, v višinskem gorskem zraku, sonca in sence povsod dovolj. Ta lahki dohod je silno važen zaradi aprovizacije (koča ima 54 postelj in še skupno ležišče, da more v njej prenočiti do 100 dijakov), važen zaradi bližine zdravniške pomoči in zaradi obiskov domačih ljudi (staršev). Dasi od kočje same ni razgleda razen v zelene gozde in divje pečine, pa eo od kočje najlepši izleti: na Stol, na Begunjsko, na Zelenico (pozimi najlepša smuka) k svetemu Petru na Begunjami, v Vintgar in na Bled, na Golico, na Belčico, k Valvazorjevi koči, in je še vse polno kratkih poldnevniških izprehodov. Dijaki in dijakinje imajo priliko, da spoznavajo prekrasno gorsko floro: planike, sleč, murke, encijan — vse na teh izletih. Zvečer se zbirajo dijaki krog tabornega ognja, zjutraj pri skupni sv. maši, ob deževnih dneh igra, predavanja, godba. Kdorkoli zaide prvič tja, naj je mlad ali star, se spet in spet vrača. Tudi električna luč je že zagorela v koči — trud in sad inženirja R.

To torej je Žingarica, nenavadno prostorna, preprosta, a vendar udobna in lepa s prelepo kapelico vred, zgrajeno vse po načrtih inženirja Suhadolca in izvršeno v najkrajšem času po domačem tesarskem mojstru Ignaciju Zupanu. — Na angeloško nedeljo pa je g. arhidiakon, predsednik vseh kongregacij, blagoslovil kapelo in dom. Asistiralo mu je sedem duhovnikov voditeljev kongregacij. Dijakinje so pripravile vence, dijaki pa so prišli in dan pred slavnostjo okrasili dom, postavili mlahe in zastave. Tudi na strmi Žingarski pečini je vihrala zastava in pozdravljala prihajajoče goste. Predsednik g. kanonik dr. T. Klinar je najprej blagoslovil kapelo. Po izvršenem blagoslovu je imel tople nagovor na navzoče. Prišlo je vse polno domačinov iz brezniske fars, zaeno pa eo se udeležili dijaki, dijakinje, akademiki in akademikarke od vseh krajev s starši vred iz Ljubljane, Kranja, Maribora, Celja — prav od povsod so prišli. Predsednik je v govoru poudaril veselje tega dne in sporočil pozdrave g. župana dr. Adlešiča (ki je predsednik te zadruge za dijaški počitniški dom, a je bil nujno zadržan priti) z iskreno željo, naj bodo študentje srečni v domu in naj se pripravljajo, da bodo osrečevali tudi druge. Prav tako je sporočil blagoslov in pozdrave prevzvišenega škofa dr. Rožmana. Govornik se je zahvalil vsem članom zadruge, vsem dobrotnikom in tistim, ki eo se za ta dom največ trudili in žrtvovali. Po cerkvenem govoru je bila sv. maša, ki jo je spremljalo ljudsko petje.

Po sv. maši je g. kanonik blagoslovil dom, na kar je nagovoril dijake in goste F. S. Finžgar. Povzel je misel iz narodne pesmi »Ko je Marija na rajžo šla« pa eo je čolnarji odklonili, ker ni imela s čim plačati, češ »Mi ne vozimo za božji lon, mi vozimo le za te bele zeksarje«. Dijaki pa eo Marijo nesli čez Smokuški vrh ob plamenicah in petju — za božji lon. To naj bo smer življenja za pravo krščansko skupnost: tudi za božji lon, iz ljubezni do bližnjega moramo delati, iz ljubezni eo lotiti socialnega vprašanja, iz ljubezni nesebično delati za javni blagor v srečo slovenskega naroda. Po končanem opravlilu je zadonela dijaška godba, ljudje so se strnili v družinske skupine in posedli in polegli po senčni ravnici. Nad njimi je bilo razpeto sinje nebo, Završnica je pela svojo živo šumečo pesem, e planine eo poznavali zvončki pasočih se krav — ali si je mogoče misliti še lepši praznik?

Vaše zdravje čuva
„LASTA“ SLADNA
KAVA

Obmejni prosvetni
tabor v Št. Ilju

bo v nedeljo, dne 12. septembra. Ob 7.30 sprejem gostov na kolodvoru, ob 9.30 ev. maša in pridiga na prostem. Po službi božji zborovanje, na katerem govorijo ministri dr. M. Krek, prof. dr. Fr. Sušnik in mariborski podžupan F. Zebot. Popoldne po večernih telovadni nastop članov fantovskih odsekov in prosta zabava.

Zanimanje za časnikarsko razstavo

Ljubljana, 8. septembra.

Tudi danes se ne moremo pritožiti zaradi obiska razstave. Lepo vreme ni privabilo samo tisočev ljubljanskih obiskovalcev ter iz najbližje okolice. Prišlo so tudi številne skupine iz oddaljenih krajev, z vlaki, avtobusi itd. Tako je bila ves popoldan v vseh razstavnih paviljonih velika gneča in je bilo mogoče le s težavo ogledati ei vse zanimivosti na razstavi.

Večje skupine so prišle danes na obisk razstave z Gorenjskega, posebno z Jesenice, nadalje iz Štajerske, iz Meziške doline, Celja. Nadalje je prišla tudi številna skupina naših koroških Slovencev. Mnogo rakovniških romarjev pa je tudi porabilo priliko in so si ogledali vse dele razstave.

Med odličnimi gosti na razstavi omenjamo

kranjskega župana g. K. Česna, ki si je podrobno ogledal časnikarsko razstavo, paviljon KTD in misijonsko razstavo.

Živalski vrt na velesajmu. Malokateri obiskovalec ljubljanskega velesajma ve, da je na velesajmu onstran poti velik živalski vrt. Ta živalski vrt naj bi bil podlaga za veliki živalski vrt, katerega mesto nujno potrebuje. V njem je mnogo redkih živali, katere je vredno pogledati. Vstopnina v živalski vrt je malenkostna, komaj toliko, da pokrije stroške za prehrano živali, ki so dokaj visoki. Pomisliti je n. pr. treba, da je dobil živalski vrt baš te dni lepega pelikana, katerega pa mora hraniti samo z ribami. Zato priporočamo obiskovalcem, posebno pa staršem, da popeljejo svoje otroke v živalski vrt.

Klišarna Jugoslovanske tiskarne na velesajmu, katere tudi med razstavo obratuje. V ozadju je jasno vidna velikanska fotografija tiskarne, narejena z aparatom, ki ga večjega ni v vsej srednji in južni Evropi.

Pri kupovanju
ASPIRIN
tablet pozrite na
Bayer-jev-križ!

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 9. septembra: Peter Klaver, spozn.: Serafina.

Osebnosti

Odlikovani so bili ob priliki kraljevega rojstnega dneva v naši vojski z redom Karadjordjeve zvezde III. razr. armijski general Milan Nedić; z redom jugoslov. krone III. razr. pih. polkovnik za generalštabne posle Mirko Burja, topniški polkovnik za generalštabne posle Fran Tomšič, pih. polkovnik Adolf Kilar in kapetan bojne bode Julijan Luterot; z redom jugoslov. krone IV. razr. zrakoplovni polkovnik Ferdo Gradnik, san. podpolkovnik dr. Karel Oberšnik, sodni podpolkovnik Nikolaj Bernik in pogodbeni inženjer Josip Skarica; z redom jugoslov. krone V. razr. pih. major Branko Plhak, pih. stotnik I. razr. za generalštabne posle Zdravko Seručar, pih. stotnik I. razr. Drago Slekovec, ing. stotnik I. razr. Oskar Ključec, orož. stotnik I. razr. Vinko Rom in nižji voj. kontrolor I. razr. Karel Blatnik; z redom sv. Save III. razr. ing. polkovnik Adolf Heilmann; z redom sv. Save IV. razr. int. podpolkovnik Ivan Jeme, vel. podpolkovnik Marijan Ferjančič, lekarniški podpolkovnik mag. Jožef Pokorn in kap. fregate Nikolaj Nardeli; z redom sv. Save V. razr. pih. majorja Božidar Kosar in Vladimir Drinovce, topniško tehnični major Milan Vitas, san. major dr. Janko Kanž, inženjer-major tehnične stroje mornarice ing. Srečko Zagar, strojni major Josip Gumzej, višji voj. uradnik IV. razr. topniško tehnične stroje Ivan Kavšek, pih. stotnik I. razr. Julije Kašički, Benedikt Čajlohofer, Ciril Hercig, Friderik Rener, vel. stotnik I. razr. dr. Ivan Teler, nižji voj. uradnik I. razr. ekon. stroje Dragotin Sešek, nižji uradnik I. razr. topniško tehnične stroje Rupert Volf in strokovni stotnik I. razr. Anton Sparovec; s kolajno za vojaške vrline pih. stotnik I. razr. Silvester Kleč, ing. stotnik I. razr. Hinko Reš, zrakoplovni stotnik I. razr. Ivan Makled, nižji voj. uradnik I. razr. ing. tehn. stroje Josip Jelak, topniški stotnik I. razr. Jožef Golec, Andrej Pirc, Stefan Zlatar in Rudolf Majcen, poročniki bojne bode II. razr. Friderik Banbič, Oskar Bizjak, Božidar Vrančič, Albin Semen, Zarko Zupanski in Janez Tomšič, ing. poročnik Miroslav Bergine in zrakoplovni poročnik Milan Stapar; z zlato kolajno za vestno vršenje službe topniška stotnika I. razr. Vilko Vereš, Peter Korda, Anton Cerar, lekarniški stotnik I. razr. Ferdo Pifal, nižji voj. uradnik I. razr. ekon. stroje Franjo Deželak, nižji voj. kapelnik I. razr. Josip Svoboda, veterinarski pomočnik I. razr. Ferdinand Gažar, ing. stotnik II. razr. Milan Delač, inženjer stotnik II. razr. Slavko Ogrizek, geodetska stotnika II. razr. Kazimir Beltram in Dragotin Prosen, nižja voj. uradnika II. razr. topn. tehn. stroje Ivan Klancir in Josip Avčič, nižji voj. uradnik II. razr. sodne stroje Milan Pivec, nižji voj. kapelnik II. razr. tehn. stroje mornarice Vilko Klajn, pih. poročnik Peter Hraste in Rudolf Gorčič, topn. poročnik Ludovik Štok, konjeniški poročnik Viktor Rugale, int. poročnik Josip Božič, Dušan Nečak in Leonid Radzivil, veterinarski poročnik Ivan Ključec, vojni pisar III. razr. Ivan Kampuš, nižji san. pomočnik III. razr. Ludovik Trošt, poročnik fregate Hubert Jolečič in Josip Dujmovič, strojni poročnik Marijan Domines, int. poročnik mornarice Lovro Fatarini, uradniki VIII. pol. skupine Dragotin Regvart, Franjo Anžič, Dragotin Jančič in Ivan Rostan, voj. pisar IV. razr. Franjo Savnik, veterinarski pomočnik IV. razr. Drigolfin Rot, uradnika IX. pol. skupine Ciril Prelovec in Miroslav Furlan in s srebrno kolajno za vestno vršenje službe uradnik VIII. pol. skupine Oton Tomažič.

Gasilska odlikovanja. Z zaslužnim križcem III. stopnje je bil odlikovan od Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije starešina gas. župe okraja Krško g. Černe Franc. K odlikovanju iskreno častitam.

Obiščite v Mariboru prvovrstni restavrant VELIKE KAVARNE.

Voditeljem III. reda — Zupnim uradom. Zadnji poziv, zadnja prošnja: Takoj naznanite številno udeležencev za romanje na Brezje in veselostveni tretjetredni tabor. To je zelo važno radi vlakov, da jih znamo ojačiti. V Smartnem ob Paki n. pr. bo vstopilo okoli 100 udeležencev. Kam jih bodo spravili, ako ne dobimo pravočasno dovolj železniških vozov? Kjer imate večje število prijavljenih, naznanite jih brzojavno, sicer bodo imeli potniki velike težave glede prostora. Nujno pa moramo vedeti za približno število romarjev za vlak iz Ljubljane na Brezje. Prav lepo prosimo! Polovična vozovina je dovoljena na vseh pogreb ljubljanskega ravnanstva, to je po vsej Sloveniji, in sicer od 8.—15. septembra. — Vodstvo III. reda.

September—oktober
10 dnevno zdravljenje
700 dinarjev
VSE obračunano: stanovanje (vsaka prostora soba na izbiri) hrana (v osaki restoraciji) 2 zdravniška pregleda, od zdravniške predpisane zdravilne oglednice in mineralne kopelji, velika analiza seči, vse takse, postrežba in pitje zdravilne vode. Moderni konfor. Kavarna. Ton-kino. 500 sob (150 s tekočo vodo). Prospekte in navodila pošljite. Uprava Radenskega zdravilnega kopališča Slatina Radenci (pri Mariboru)

Opozorilo železniskim upokojencem. Ravnanstvo državnih železnic v Ljubljani obvešča vse nove in stare upokojence, provizioniste, miloščinarje in rentnike, katerim nakazuje prejemke, da javijo vse spremembe radi pravičnega nakazovanja draginskih dokladov takoj po izvršeni spremembi ravnanstva, odd. I., pokojninski odtok. V prijavi o spremembi naslova je navesti dan preselitve, kraj novega stanovanja, z navedbo hišne številke, pošte, občine in okraja, nadalje pa tudi naslov prejšnjega stanovanja. Potrdilo o obisku šole, ki ga je treba predložiti takoj po vpisu otroka v šolo, mora vsebovati: navedbo razreda, odn. semestra in šolskega leta, ki ga obiskuje otrok, nadalje mora na tem potrdilu potrditi vodstvo šole, da ne uživa otrok štipendije ali podpore preko 150 din mesečno, niti brezplačnega vzdrževanja v kakem zavodu. Izplačevanje rodbinskih dokladov za otroke, za katere ravnanstvo ne prejme pravočasno potrdil o obisku šole, bo ustavljeno. Prijave o vseh spremembah (rojstvo, smrt, poroka, ločitev, zaposlitev otroka, privatni zaslužek, imetje, vera itd.) je treba predložiti v dvojniki, vse listine in potrdila pa v izvorniku in v enem prepisu. Več upokojencev, ki niso rimsko-

katoliške veroizpovedi, naj to prijavijo z navedbo veroizpovedi, kateri pripadajo.

Svetogorski romanje (Gorica-Trst) za god. žalostne M. B. 14. in 15. septembra. Prijave za podrobna pojasnila do 9. septembra sprejema "Družina božjega sveta". Ljubljana, Sv. Petra nap. 17.

Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, erca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in si. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Liubljana

Zastoj na ljubljanski pošti. Uslužbeni brzojavnega oddelka na ljubljanski pošti že nekaj časa niso kos rastočemu prometu pri oddaji telefonskih brzojav. Tako se številna podjetja pritožujejo na dan za dnem, da ne morejo pravočasno priti na vrsto, ker je matoštevno uslužbenstvo brez glavo preobremenjeno z delom. Izgovor, češ da so nekateri uslužbeni bolni, pač ne bi smel biti nepremostljiva ovira pri izvrševanju tako važnega in nujnega dela. V času, ko je toliko brezposelnih, ne bi bilo težko najti nadomestnih moči! Prav tako pomanjkljiv kot na brzojavnem oddelku je promet v medkrajnem oddelku v Ljubljani in tudi drugod. Komaj nekaj dni je od tega, odkar uradnik velikega gospodarskega podjetja na noben način ni mogel dobiti zveze Novo mesto—Maribor. V interesu dobrega glasu naših pošt in tujkega prometa je, da se te nevzdržne razmere odpravijo! Uslužbeni se sami pritožujejo, da ne zmorejo več ogromnega dela, ki jim ga nalaga težka in odgovorna služba.

Orient Karpel-Zipkin

Ljubljana, Beethovnova ulica 14/II, Telefon 33-27

Oglejte si razstavo v paviljonu F. 119-123

Perzijske in turške preproge

se dobijo po izredno nizki ceni.

Podganja nadloga v Ljubljani. Z več strani nam poročajo, da se je letos zelo povečala podganja nadloga v Ljubljani. Marsikaj lahko že po cestah ponosi videti švigajoče podgane, kar vsekakor ne vzbuja nikomur prijetnih vtisov. Stanovanci se pritožujejo, da prihajajo podgane visoko gor v hiše. Posebno pa ni vseh podganja nadloga kuharicam, ki vedo, kaj pomeni podgana za živila. Skušali smo si razlagati, zakaj je prav letos toliko podgan. Nekateri so nam rekli, da zaradi tega, ker regulirajo Ljubljanko in se je sedaj vsa ta golazen zatekla v mesto. Nekaj bo mogoče v tej razlagi res. Vendar naj bo vzrok karkoli: potrebno je podganam napovedati boj, da se nam ne bodo zaplodile po vsem mestu in nas okuževale. Ali ne bi bilo umestno, da bi magistrat uvedel teden boja proti podganam in mobiliziral vse prebivalstvo za boj proti podganam IV drugih mestih to z uspehom delajo. Ali ne bi kazalo poskusiti kaj takega tudi pri nas?

Državno priznani enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Kongresni trg 2 vpisuje dnevno od 9 do 12 in od 15 do 18. Tečaj je priznan najboljši in najstrožji. Izprizvala o zaključnem izpitu tega tečaja služijo absolventom kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in poldruga leta pomočniške prakse v tr-

govinski obrti. Solnina din 110 ali din 230. Vsa pojasnila daje vodstvo zavoda brezplačno.

Razburilje dogodek na dvorišču stare cukrarnice. Na dvorišču stare cukrarnice se je danes okrog polne odigral žalosten dogodek. Mlad fant in dekle sta se med seboj razburljivo nekaj pogovarjala. Videti je bilo, da jo fant roti in nekak prosi. Naenkrat pa je potegnil iz žepa revolver, si ga navel na prsa in sprožil. Poklicani reševalci so nezvestnega prepeljali v bolnišnico, kjer pa se še ni zavedel. Krogla mu je predrla pljuča tik nad srcem, zato je upanje, da ga bodo mogli rešiti.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Celje

Kino Metropol. Danes zadnjikrat izredno krasen film, poln pretresljivih prizorov »Ljubezen in prisega«.

Nov most čez Savinjo. Dosedanji kapucinski most je v tako obupnem stanju, da se vsak, ki ga prehodi, sprašuje, kako je mogoče, da vzdrži na most tak promet, obenem pa zakaj ne pohitijo z gradnjo novega mostu. Ta most je namreč tudi tako opek, da se na njem ne moreta srečati niti dve vozili, zato morajo vsi na vsaki strani mostu čakati avtomobili, kdaj bodo lahko prišli na vrsto, medtem ko se po mostu potasi pomika voz, v katerega sta vprežena dva vola. Celjani se bojijo, da bodo z novim mostom čakali tako dolgo, da bo Savinja na mestu, ki je odločen na novi most, že regulirana. Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da se bo stavil le na t. kako bo na tem mestu izdelana regulacija in bodo z gradnjo novega mostu začeli veliko prej, dasi nameravajo tudi z regulacijo pohititi.

Lep uspeh celjskih šahistov v Gorici. Dne 5. in 6. septembra je odšla skupina celjskih šahistov na izlet v Gorico in Trst. Izleta se je udeležilo 27 ljudi, ki so se odpravili iz Celja v soboto ob 13 ur so prišli ob 20 v Gorico. Še isti večer so si ogledali Gorico, ki je napravila na vse izletnike vtis lepega in gostoljubnega mesta. Tamošnji šahovski klub je Celjane gostoljubno sprejel ter jim prestrlel cenena stanovanja in hrano. V nedeljo dopoldne je bil ogled nekdanjih krvavih bojišč okrog Sv. Mihaela ter Dobrodoja, kjer so krvaveli slovenski fantje v obrambi rodne grude. Popoldne pa so povabili gorški šahisti goste na prijateljsko borbo na pisnem šahovskem polju. Celjani so nadvladali domačine po trdi borbi z rezultatom 6 : 4. Za Celjane so priporočili točke: Cijan pol, Diehl 1, Kormur 1, Skite 1, ing. Sajevic proti priznanemu tržaškemu šahistu Alimondo pol, Smigove 1, dr. Pokorn 1. Od domačinov pa so imeli uspeh Alimondo pol, ing. Oppieri pol, Pucille 1, Nicolosi 1, Loranio 1. V ponedeljek so se gostje odpravili v Trst, kjer so si ogledali tipično obmorsko življenje, a nekateri so bili gostje tamošnjega šahovskega kluba, s katerim so ob tej priliki navezali prijateljske stike.

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črelih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstrani belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. sod. pol. in nar. zdr. S-br. 15.453, 23. V. 33

Tako mladina pesnike slavi

Dan slovenskih mož kamniškega okraja

Dijaška družina, kot poroča društvo »Bistrica«, iz vsega kamniškega okraja, se je zbrala v nedeljo 5. t. m. ob zori v Domžalah, da s ev. mašo prične proslavo kulturnih delavcev. Najlepši uvod v celodnevno proslavo je naredil častni član »Bistrice« g. duh. svetnik Franc Bernik, ki je v vzpodbudnih besedah proslavljal skupno vero in umetnost.

Po ev. maši in cerkvenem govoru je dijaštvo takoj pohitelo z avtobusom v Crni graben, v Spodnjo Loko, na rojst. dom pisatelja Frana Masla Podlimbarskega. Pred prijazno kmečko hišo, katero ponosno krasi spominska plošča, je že čakala domača srenja. Po kratkem uvodu predsednika društva Sluga Lojzeta je spregovoril Joža Vombberger ter orisal tragično življenje pol Podlimbarskega in pomen njegovega književnega dela. Akademski kvintet je zapel nekaj pesmi, nakar je povzel besedo urednik g. dr. Tine Debeljak ter pokazal Podlimbarskega v luči inozemskega slovesa in kritike. Akademikarica Tona Krancjeva je recitirala iz njegovih del. Po pesmi akademskega kvinteta je nato predsednik izročil gospodarju hiše, pisateljevemu nečaku, omario s knjigami pisatelja, rojenega v tej hiši, s prošnjo, naj jo obesi na vidno mesto. Obenem mu je izročil spominsko knjigo, v katero se bodo vpisovali častilci spomina slavnega rojaka, ki bodo obiskali njegov rojstni dom. Hišni gospodar je skrinjico s skoro pobožno hvaležnostjo sprejel v svoje varstvo. Tako skrinjico z deli pisatelja so dijaki izročili na vsakem domu.

Treba je bilo pohiteti k bližnjemu sosedu Podlimbarskega na prijazen grad Brdo, rojstni dom pisatelja Janka Kersnika. Dijake je prijazno sprejela družina pisateljevega sina, g. poslancina Antona Kersnika ter ostalo sorodstvo, navzoče pa je bilo tudi domače prebivalstvo z županom g. Pozničem na čelu. O Janku Kersniku kot človeku in pisatelju je s podrobnejšo študijo spregovoril sodnik Franc Lazar. Iz pisateljevih del je recitiral akademik Škofic. Nato je v temperamentalnih besedah nagovoril mladino župan Poznič in pohvalil njeno delo in ljubezen do velikih slovenskih sinov. Na pisateljevem grobu je spregovoril še urednik dr. Tine Debeljak.

Pred rojstnim domom pesnika Jovana Vesela Koseskega v Sp. Kosezah je spregovoril prof. Cene Kranjc o pomenu Koseskega za prubo našega naroda v predmračni dobi. Iz Koseskih pesmi je recitirala gđ. Kranjeva.

Nekaj višek celotne proslave pa je bila izročitev spominske omariče v rojstni hiši pisatelja dr. Frana Detela. Moravčani so se poštvalno vno pomskrbeli za lepo organizacijo prireditve in so se zbrali v izredno lepem številu na prostranem moravskem trgu. Dijaska družina je pozdravil kaplan Jože Ferkul, pozdravil njeno lepo zamisel in na kratko poudaril velik pomen pisatelja-katolika. Za njim je stopil na okrašen odt. urednik dr. Tine Debeljak in v prepričevalnih besedah naglašal velik pomen ljudskega pisatelja Detela in še posebej naglasil, kako vse premalo je ocenjevala Frana Detelo pretekla kritika, ki se ni nikoli potrudila, da bi se bila dovolj poglobila v njegovo ljudsko in vzgojno umetniško ustvarjanje. Domači pevski zbor in akademski kvintet sta znova zapela nekaj pesmi, recit-

tiral pa je iz Detelovih del akademik Škofic. Po zaključnem programu je sledil vesel opoldanski odmor.

Popoldne je nadaljevalo dijaštvo svojo proslavo in pohitelo najprej na rojstni dom Janeza Trdine v Mengšu. O pisatelju in njegovem delu je spregovoril prof. France Capuder, ki je živahno orisal težko življenjsko pot Trdinovo, njegov neupogljiv značaj in marljivost pri zbiranju narodnega bogastva. Postavil je pisatelja za vzor zavednega Slovencev in borce za svobodo in narodne ideale. Iz Trdinovih del je recitiral akademik Repanšek.

Sledila je proslava na domu Jerneja Kopitarja v Repnji, prijazen vasi, naslonjeni na podnožje hriba sv. Tih. Tu je bila zbrana vsa vas in okolica, duhovščina, šolske sestre, učiteljstvo in številna mladina. (Pohvalno je treba omeniti, da je bilo učiteljstvo s šolsko mladino zbrano tudi pri drugih proslavah, tako na Brdu, v Moravčah in v Mengšu.) O velikem učenjaku Kopitarju je spregovoril dr. T. Debeljak, ki je očrtal važnost Kopitarjevega dela za razvoj slavistike, slovenistike in njegov vpliv na početnika erbskega književnega jezika Vuka Stefanovića Karadžića. Sledil je program kot pri prejšnjih proslavah, iz uvoda v Kopitarjevo slovnico je recitiral akademik Niko Benkovič.

Zaključek proslave je bil v Kamniku, kjer je dijaštvo postavilo omario s knjigami svojima velikima rojakoma, pesniku Antonu Medvedu in naobnožnemu pisatelju Juriju Japlju. V Kamniškem domu so se zbrali odlični predstavniki kamniških kulturnih organizacij z županom g. Strgarjem in dr. Zvolkem na čelu. Tu je imel globoko zasnovan, nekaj programatični govor urednik dr. T. Debeljak, ter je pokazal na kulturno poslanstvo naše dijaške mladine, ki bodi zavedno slovensko. Omenil je tudi današnje delo dijaške družine, ki je izvedlo hvalevredno proslavo s toliko vno in poštvalnostjo. To gladko odnosa predsojke starejših in s svojim kulturnim delom družijo pisatelje in umetnike s preprostim ljudstvom. Končno je še na kratko očrtal pisateljevo delo Jurija Japlja in Antona Medveda, glavni referat pa si je pridržal za prihodnje leto, ko bo dijaška družina proslavila še one velike moze svojega okraja, katerih ta dan zaradi preobilice programa ni mogla (tako Andrejka, Benkoviča, Majstra itd.).

Omenimo naj, da je lične omariče izdelala tvrdka Remec & Comp. na Duplici. Da je moglo dijaštvo izvesti tako obširno proslavo, so gotovo pripomogli razni krajevni prijatelji in podporniki dijaštva, tako zlasti g. Andrej Mejač v Komendi, ki je bil v vseh časih velik dobrotnik in podpornik kamniške dijaške družine. Vsem dobrotnikom bodi e tem v imenu dijaštva izrečena iskrena zahvala!

Po prijateljskem večeru, v katerem so se družili domači predstavniki kamniškega občinstva in dijaštva, se je dijaštvo razšlo, imajoč še vedno v mislih besede dr. Debeljaka, da je treba začeto delo nadaljevati in pridobiti tudi druge dijaške družine za tako vzvišeno misel, katere začetnik je bil pokojni vseuč. prof. dr. Ivan Prijatelj, in ki naj popularizira naše velike moze in njih dela med slovenskim narodom.

Maribor

Poročila sta se večeraj odvetniški koncipient dr. Igor Vilfan in dipl. phil. gđ. Luiza Vadnou. Priči sta bila trgovec g. Franjo Golec in dr. Rodman. Mlademu paru naše iskrene čestitke.

Letos se bo gradilo. Gradbena dovoljenja so dobili: Sel Ana za enonadstropno hišo v Jadranski 49, Vilma Breznik za dvonadstropno hišo na Meljski cesti 63, Marija Krklec za enonadstropno hišo v Slovenski ulici 34, Leopold Gusel za enonadstropno stanovanjsko in trgovsko hišo na Koroski cesti 14, Karol Kleinwachter za enonadstropno hišo ob Stritarjevi ulici. Alojz Bauman za visokoprtilično hišo v Rapočevi 10, Alojz Podlisnik za trinadstropno hišo v Ciril-Metodovi 16, Kristan Jakob za visokoprtilično hišo v Dalmatinški 38, Cukl Marija za enonadstropno stanovanjsko hišo v Medvedovi ulici, Franc Kramer za visokoprtilično hišo v Rapočevi ulici, Polak Stefanija za enonadstropno hišo v Primorski 8, Franciška Berlot za visokoprtilično hišo v Rapočevi ulici in Vrtovce Vlado za enonadstropno hišo v Vrbanovi ulici 34.

VSE ZA SOLO V CIRILOVI!

Protituberkulozni ligi so mesto venca na grob pok. primarij dr. H. Robiču darovali zdravnik in uradnik OUZD v Mariboru 313 din, za kar se jim Liga najlepše zahvaljuje.

Iz sodne službe. Iz Dolnje Lendave je premeščen k okrožnemu sodišču v Mariboru za preiskovalnega sodnika g. Milan Zinauer.

Onesveščena pobegnila izpred bolnišnice. Nenavadno zgodbo so doživeli v tork popoldne mariborski reševalci. V Trubarjevi ulici se je zgrudila onesveščena mlada, približno 25 let stara gospodična, oblečena v modro obleko. Poklicani so bili reševalci, ki so jo naložili na reševalni avto ter jo odpeljali v bolnišnico. V avtomobilu je bila še nezavestna, ko so pa pred bolnišničnimi vrati reševalci spravili nosila iz avtomobila, se je dekle naglo dvignilo ter jedro pobegnilo.

Gluhonem in slaboumen. V tork je vzbujal v Gosposki ulici pozornost mlajši mož, ki je neprestano tekal od enega konca ulice do drugega. Stražnik ga je hotel ustaviti, pa je mladenič začel pred njim na vso moč bežati. Naposled ga je stražnik dohitel ter s težavo odvedel na stražnico, kjer se je ugotovilo, da imajo opravka z gluhonemom blaznečem, ki nima pri sebi nikakih dokumentov ter nihče ne ve, od kod je doma. Fanta so začasno obdržali na policiji.

Nemškutarjenje se širi. Z žalostjo mora človek v Mariboru na vsakem koraku ugotavljati, da se je začelo nemškutarjenje zopet širiti. Po trgovinah in povsed že začenejajo goste in kupce pozdravljati v nemščini. V Radvanju je gostilna, kjer principielno vsakega gosta pozdravljajo samo nemški in natakarij eploh nočejo govoriti slovensčine, dasi je to oblastveno zapovedano. V kavarnah opažamo velike slovenske družbe, ki nemškutarijo in zlasti se odlikujejo v tem pogledu slovenske dame... V bodoče bo treba vsak tak primer javno in brezobzirno z imeni ožigovati.

Čoln so ukradli in odpeljali po Dravi A. Mlakarju iz Studencev neznani tatovi. Čoln je vreden 300 dinarjev.

Nenavadna tatinska predrznost. V noči od ponedeljka na tork se je udeleževala v Orehovi vasi in Slivnici nenavadno drzna tatinska tolpa. V Orehovi vasi so tatovi vdrli v evinjak pri posestniku Pungertniku. Zaklali so mu dva prašiča, ju popolnoma pravilno odrli in razdelali, drobovje so pustili v svinjaku, meso pa so odnesli s seboj. V isti noči so tatovi vdrli še v kurnike pri posestniku Bregantu, kateremu so vzeli 12 piščancev, pri Čebeju pa so odnesli 6 kur. Tatvine so bile takoj naslednjega dne prijavljene orožnikom, ki so pri preiskavi ugotovili, da vodi sled za tatovi na Pobrežje. Tam je bil aretiran nek delavec, pri katerem so našli nekaj svežega svinjskega mesa in več piščancev.

Katoliška mladina. Preteklo nedeljo je bil redni letni občni zbor »Katoliške mladine« v Mariboru. Novoizvoljenemu odboru predseduje prof. Klasinc. Dramatski odtok bo svojo delavnost razvijal na odru, pevski odtok pa bo gojil petje in godbo. Jedrc pa bodo tvorila predavanja in njim sledi razgovori, ki bodo tedensko vsak tork družili člane.

Pevska vaja stolnega pevskega zbora. Stolni pevski zbor ima prvo pevsko vajo v soboto 11. septembra ob 19. v stolnem župnišču. Nove pevke dobrodošle!

Jubileji naših naročnikov

Daleč okrog znana gostoljubna mama Knezova iz Sv. Jurja pod Kumom je oni mešec se čila pod težo težkih preizkušenj obhajala v krogu svojih ljubečih otrok 70 leto.

Primožila se je pred 38 leti v hišo Knezova trgovino in gostilno ki jo je z svojo neumorno pridnostjo mnogim povzdignila, klub raznim težkim udarcem.

Pred leti je ogenj 2 krat upepelil gospodarsko poslopje z živino in mnogimi premičnimi vrednostmi.

Ob nedolnih številnih otrocih je leta 1908 poklical Bog k ebi skrbnega moža očeta gospoda Leopolda Kneza, ki je dolgo let vzorno županoval občini St. Jur.

Sledile so razne težkoče, a se ni upognila pod težo križev. Vzredila je 13 potomcev, 10 je živih, ki se vsi poštno služijo kruh z delom pridnih rok. Jubilejki želimo, da bi še mnogo let stregla prihajajočim gostom čila in zdrava!

Pospeševanje, ne oviranje izvoza

Dejstvo je, da svetovna trgovina oživlja in vedno več držav na svetu se s trgovinskimi in drugimi pogodbami, ki včasih presegajo okvir dveh sporazumnikov, trudi povečati svoj izvoz, za kar mora nujno vzeti v račun — tudi povečanje uvoza k sebi. Tudi pri nas se trudimo, da z dobrimi pogodbami povečamo našo zunanjo trgovino in predvsem utrđimo svoj položaj na strah tržiščih, iščemo pa tudi vedno še nova tržišča za naše pridelke in izdelke. Toda kar na eni strani gojimo, na drugi strani z nič manj vnetno skrbjo podiramo tako, da se je marsikdaj bati za uspeh vseh pospeševalnih prizadevanj.

Naš izvoz se nima boriti samo s težkocami na zunanjih tržiščih — že to so dovolj velike, da opravičujejo zahtevo po čim večjem podpiranju izvoza. Še večje so ovire, ki jih doživlja doma. Drugod dajejo izvozne premije, pri nas jih pa plačuje izvoznik, posredno pa vse gospodarstvo. Drugod oprostajo izvoznike številnih formalnosti, pri nas jim dajemo vedno več pisarij. Drugod je izvoz prost bremen, pri nas dobiva vedno nova. Drugod pospešujejo izvoz zato, da bi domače gospodarstvo imelo od tega čim več koristi, pri nas gre izvoz v breme našega notranjega trga tudi v onih panogah, kjer to ni potrebno. Drugod vpeljujejo nova bremena v naprej ali saj z dnem objave novih bremen, pri nas pa pobiramo ta bremena še za nazaj. Teh nasprotstev bi se dalo naštetih dovolj, zaradi važnosti pa se bomo zadržali samo na dveh.

Prvo je najrazličnejše obračunavanje deviz. V nekaterih kliringih je to obračunavanje ugodnejše, v drugih slabše, najslabše pa je s tako imenovanimi prostimi devizami, pri katerih določijo izvozniki znatno manj kot bi bilo računati po dejanskih tečajih. Te razlike so tako znatne, da onemogočajo redno kalkulacijo.

Druga zadeva, na katero je treba pri izvozu opozoriti i javnost i merodajne faktorje, je postopek pri izvozu živine. Nedavno smo prinesli iz »Slovenskih novic« vest, da sta finančni minister ter minister za trgovino in industrijo vpeljala nove takse za dajanje dovoljenj Zavoda za pospeševanje zunanjo trgovino pri izvozu živine. Tako je prvi odlok vpeljal pri izvozu konj posebno takso 1000 din pri komadu, kar je povzročilo nemale zmede. V isti številki »Slovenskih novic« je moral iziti odlok, po katerem se ta taksa differencira na tri skupine: a) za izvoz v Nemčijo ostane 1000 din, za ostale države se zniža na 100 din, za glavne konje pa na 20 din. Prvotno niso upoštevali, da znaša cena klavnih konj komaj 600 din pri komadu in da ni mogoče na to zahtevati še tako 1000 din! Nekaj sličnega imamo z izvozom goved. Doslej se je pobirala taksa 20 din, čez noč in za nazaj tj. do 1. avgusta pa je bila uvedena še dodatna taksa v znesku 200 din. To je pomenilo naenkrat ogromno obremenitev izvoza. K temu pa pride še dejstvo, da o tej novi taksi 200 din ni govora v nobenih »Slovenskih novicah«, ki so drugače prinesle seznam novih taks Zavoda.

Vsi ti malo neobičajni postopki so izzvali nemale motnje v trgovini. Vsaka kalkulacija je postavljena na glavo, ker se morajo plačevati takse za nazaj. Obremenitev na tisoče dinarjev pri vagonu je težko breme in bi vsaj to pričakovali od Zavoda, da te takse pravočasno objavi ali za na-

prej ali pa vsaj tistega dne, ko stopijo v veljavo. Pri teh razmerah, kakor so bile vpeljane sedaj, imajo izvozniki ogromno škodo, katere ne morejo prevesti na kupca. Preostaja le še kmet-živinorej, ki bo dobil za toliko nižja plačila. To ne pomeni izravnavo trgovskih dobičkov, ampak znižanje cen živine v državi. Komaj se radi izvoza cene nekoliko narasle, že jih sedaj tlačimo s tako politiko navzdol, kar nikakor ne more biti svrha naše gospodarske politike.

Vsekakor je računati, da bo dobil Zavod z novimi taksi ogromne vsote, katerih porabo bi bilo potrebno bolj točno izkazati. Kajti že preveč je fondov, katerih poslovanje je dokaj skrivnostno, zlasti slabo pa je osvetljena poraba njih sredstev. Zato bi bilo potrebno, da Zavod o pospeševanju zunanjo trgovine polaga točen obračun o porabi velikih vsot, katere pobira od izvoznikov. Kajti vsakogar zanima, zakaj so bila potrošena nabrana sredstva in če so prišla res v tisto svrhu, za katero so bila nabrana in če je potrošek v resnici koristil našemu gospodarstvu.

Zadnje čase čitamo tudi o prizadevanju Zavoda usmeriti ves naš izvoz živine na Reko, kjer naj bi se ustanovilo prosto skladišče, odnosno bi nam Madžari odstopili del svojega prostega pristanišča. Na ta prostor bi prihajali italijanski kupci in kupovali živino. Prav je, da iščemo novih poti in načinov, kako bi povečali naš izvoz živine v Italijo, pri tem pa moramo gledati, da ne uničimo že obstoječih starih dobrih smeri, v katere je šel naš izvoz živine že vasa povojna leta. Zamisel usmeriti del vsega izvoza na Reko, ima svoj pomen za one kraje, ki teže proti Sušaku in Reki, pa tudi za naš izvoz čez morje je ta zamisel koristna. Ni pa prav, če se protinaravno in protigospodarsko prednjači ves izvoz na Reko. Posebno velja za Slovenijo in del Hrvatske, da se že vsa povojna leta izvažala živina po železnici na Rakek in od tam dalje v notranjost Italije. Prevoz na Rakek je za vso Slovenijo in velik del severne Hrvatske cenejši, zlasti če se upoštevamo, da je hitrejši in da so tudi drugi stroški v zvezi s prevozom manjši. Vsa organizacija izvoza čez Rakek dobro posluje in za preusmeritev na Reko bi bile potrebne znatne nove investicije, ki so v sedanjih časih gospodarsko težko razumljive. Če bomo forsirali izvoz čez Reko v Italijo, bomo lahko izgubili velik del severnega italijanskega trga, na drugi strani pa se bomo morali na Reki sami boriti s težko madžarsko konkurenco, ki nas prebiva predvsem v kakovosti dovožene živine. Pa tudi je sedanj način usmerjenja izvoza v Italijo skozi Slovenijo imel svoje druge dobre strani, katerih ne kaže izključiti iz naštevavanja razlogov in in proti. Zaradi vsega tega je potrebno, da ne uničujemo obstoječih dobrih zvez ter da se spuščamo v nove investicije, ker mora biti politika pospeševanja izvoza v ono smer, kjer so dani predpogoji za naravno in že izkušeno usmerjenje izvoza. Kolikor pa je potrebno, seveda naj se usmeri izvoz tudi na Reko, predvsem iz onih krajev, ki leže v vseh oziirih ugodno za to relacijo. To bi bila smotrena pospeševalna politika, ki bi omogočila našemu živinorejcu največji možni izkupicek za živino. Izvrševati te naloge mora biti glavni cilj Zavoda za pospeševanje zunanjo trgovino, oziroma njegovega odeska za kontrolo izvoza živine.

članicami. Vse članice so v saveki banovini razen ene na področju naše banovine.

Nova tekstilna industrija. Barvarna in apretura, d. z. o. z. v Zbelovem pri Poljčanah je zaprosila za odobritev naprave za barvanje in apretiranje tekstilnih izdelkov. Komisijski ogled bo na kraju samem 14. septembra 1937 ob pol 12.

Likvidacija. Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Sahatovcih, r. z. z. o. z., Agrarna zadruga pri Sv. Barbari v Slov. goricah, r. z. z. n. z.

Petovija, usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptujju sklicuje za 23. september ob 17 redni občni zbor delničarjev, na katerem bo razpravljano o bilanci za 1936 ter o predlogu upravnega sveta za likvidacije delniške družbe. — Računski zaključek družbe za 1935 izkazuje pri glavnici 1,5 milij. din, izgube 0,08 milij. din. Bilančna vsota 7,64 milij. din.

Občni zbor. Metalno akcionarsko društvo v Ljubljani 25. septembra ob 11 dopoldne (bilanca 1936, volitve uprave in nadzorstva).

Svetovna produkcija kovin. Po nemških statističnih podatkih je lani znašala svetovna produkcija kovin (v oklepajih podatki za 1935): aluminij 366.500 (259.600), svince 1.467.400 (1.370.800), baker 1 milj. 698.400 (1.494.900), cink 1.472.200 (1.337.600) in cin 187.000 (148.500) ton. Podobno zvišanje kot produkcija izkazuje tudi poraba, ki je znašala lani: aluminij 407.400 (306.600), svince 1.479.100 (1.453.700),

baker 1.778.700 (1.527.600), cink 1.509.700 (1.374.500) in cin 173.000 (61.400) ton.

Zmanjšanje brezposelnosti v Češkoslovaški. Od julija na avgust 1937 se je število nezaposlenih v Češkoslovaški zmanjšalo od 248.127 na 233.168. Lani avgusta je znašalo število brezposelnih 488.502, avgusta leta 1933 pa celo 625.826. Seveda je v primeri z letom 1929 število nezaposlenih še vedno visoko. Tedaj je bilo nezaposlenih 34.789 oseb.

Svetovna letina pšenice. Po zadnjem poročilu Mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu je pričakovati v 15 evropskih državah povečanje pridelka v primeri z lanskim letom za 25 milj. stotov ali 10 odstotkov. Razočarala je letina v Franciji, ki je bila še junija ocenjena na 71,5 milj. met. stotov, po sedanjih cenitvah bo pa dala le 60—62 milj. stotov. Skupno cenijo pridelke v Evropi na 414 milj. stotov, dočim je znašala cenitev na koncu julija 421 milj. met. stotov. V 4 donavskih državah — pristevši se Poljsko in Litvo — cenijo letino na 118 milj. met. stotov, kar pomeni v primeri z julijsko cenitvijo za 3 milj. met. stotov več. Posebno dobro je ocenjena letina v Romuniji in Jugoslaviji. Rusija bo imela znatne količine za izvoz. Skupno ceni zavod potrebe uvoznih držav na 150 milj., izvozne države pa imajo na razpolago samo 135 milj. met. stotov.

Nove tvornice v Angliji. Po uradnih podatkih je bilo lani v Angliji odprtih 551 novih tvornic, ki so zaposlile 53.000 delavcev. Nadalje je lani izvedla povečanje naprav 201 tvornica, 336 tvornic pa je bilo zaprtih.

Borza

Dne 8. septembra.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah angleški funt neizpremenjen na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je beležil v Zagrebu 8,325—8,425, v Beogradu 8,33—8,4348.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30,135 do 30,835, v Beogradu 30,49—30,85.

Španske čezote so nudili v Zagrebu po 2,95.

Nemški čeki so beležili v Zagrebu 12,775—12,975, v Beogradu pa 12,76—12,96.

Skupni devizni promet je znašal v Zagrebu 3.759.176 din, v Beogradu 3.385.000 din. Efektni promet je dosegel v Beogradu 611.000 din.

Curih, Beograd 10, Pariz 16,205, London 21,55, Newyork 433,375, Bruselj 73,50, Milan 22,925, Amsterdam 240, Berlin 174,60, Dunaj 79,90 — 82,10, Stockholm 111,10, Oslo 108,30, Kopenhagen 96,20, Praga 15,20, Varšava 82,25, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,535, Buenos Aires 130,75.

Vrednostni papirji

Zagreb, državni papirji: 7% invest. posojilo 91 denar, agrarji 53,50—54,50, vojna škoda promptna 407,50—408 (407—408), begluške obveznice 76 denar, dalm. agrarji „eniatz rdgove umilw“ 76 denar, 4% sev. agrarji 52,50 denar, 7% Blerovo posojilo 84,50—85 (84,50) — Delnice: Trboveljska 275 blago, Gutmann 45—50 (45), Osj. liv. 200 blago, Bečkerek sladkor 625 denar, Osj. sladk. tov. 185—195 (185), Dubrovačka 400—425, Jadran, plovidba 400 denar, Oceania 275 denar.

Beograd, državni papirji: agrarji 53,50 denar, vojna škoda promptna 408—408,50 (408), begluške obveznice 77—77,25, dalm. agrarji 75—75,25 (75), 4% sev. agrarji 52,50 denar, 8% Blerovo posojilo 83,50—85, 7% Blerovo posojilo 85—85,50.

Dunaj, 8. septembra. Danes je večina tečajev oslabela, vendar se je trg izkazal razmeroma zelo odpornega. Izpremembe tečajev so se gibale v ozkih mejah. Beležili so (v oklepajih so včerajšnji tečaji): Donavsko-avsko-jadranska 65,55 (66,45); delnice: Kreditanstalt-Bankver. 289,50 (288,50), Länderbank 80 (80), Narodna banka 165 (165), Steg 29,05 (29,55), Stewag 29. — (29,15), Magneit 94,80, Trboveljska 29,05 (29,30), Alpine 54,30 (54,80), Rima Murany 100,50 (103,25), Steyr-Daimler-Puch 244 (245), Leokam 81,25 (83), Semperit 84 (84,70).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. 78-79 kg 172—174, srem. 77-78 kg 172—174, slav. 77-78 kg 174—175, ban. 78-79 kg 168—175, bč. ladja Tisa 78-79 kg 177—179, bč. ladja Begej 78-79 kg 176—178, vse po 2%. — Oves, rž, ječmen neizpremenjeno. — Koruza: bč. in srem. 92—93, ban. 90—91. Moka: bč. in ban. og in ogg 267,50—277,50, št. 2 247,50—257,50, št. 5 227,50—237,50, št. 6 207,50—217,50, št. 7 167,50—177,50, št. 8 122,50—127,50, srem. in slav. og in ogg 262,50—272,50, št. 2 242,50—252,50, št. 5 222,50—232,50, št. 6 202,50—212,50, št. 7 162,50—172,50, št. 8 122,50—127,50. — Fižol in otrobi neizpremenjeno. Tendence čvrsta. Promet živahen.

LUMBAGO BOLECINE V KRIZU

Če trpite od lumbago bolečin v križu, poskusite Krušen sol. Po kratki uporabi se bolečine zmanjšajo. Zdravljenje s Krušen soljo prinaša olajšanje od lumbago. Zdravniku priporočajo. — Dobiva se v lekarnah.

R. S. Br. 16123-36.

Ptuj

Velik prosvetni tabor v Ptujju dne 19. sept. 1937 pod pokroviteljstvom lavantinskega vladike dr. Ivana Jožeta Tomažiča in dr. Marka Natlačen, bana dravske banovine.

V soboto 18. septembra ob pol 8 zvečer baklada, v nedeljo 19. septembra od 7 do 8 zjutraj sprejem gostov na kolodvoru, sprejem. Ob pol 10 blagoslovitev prapora prosvetnega društva v Ptujju in pontifikalna sveta maša g. škofa dr. Ivana Jožeta Tomažiča, pri kateri poje nad 300 pevcev ptujskega pevskega okrožja z godbo. Po sveti maši slavnostno zborovanje, na katerem govori minister dr. Krek, dr. Hohnjec, g. urednik Terseglav in akademik. Ob 2 popoldne slovesne večernice v miniritski cerkvi, ob 3 telovadni nastop na igrišču športnega kluba v Ptujju. Na tabor pridejo ministri dr. Korosec, dr. Krek in Rogič ter ban dr. Marko Natlačen. Slovenci, Slovenke, manifestirajo za katoliško prosveto!

Ribnica

Misterij »Sleherneki« priredi Prosv. društvo v Ribnici v nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 8 zvečer na lepo preurejenem trgu pred cerkvijo. Vsebinsko bogato in globoko delo, ensemble in spretna režija g. Fietra obeta duhovni užitek prve vrste. Nastopa nad 30 oseb. Vabljeni!

Železniki

Dne 18. in 19. septembra bo prosvetni tabor Selske doline v zvezi s proslavo 25-letnice prosvetnega doma v Železnikih pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačen.

V soboto 18. septembra ob 8 zvečer priredi prosvetno društvo v svojem prenovljenem domu igro »Verigo«.

V nedeljo 19. septembra ob tridelet na 8 zbirališče in sprejem gostov na Češnjici. Ob pol 9 elavnosti sprejem v Železniki. Ob 9 ev. maša z ljudskimi petjem na trgu pred cerkvijo. Po sveti maši tabor na katerem govori g. profesor Jakob Solar in profesor Matija Zumer. Popoldne ob 2 večernice v župni cerkvi. Ob 3 javni mladinski nastop, nato ljudska veselica.

Od vseh vlakov iz obeh smeri Kranj in Ljubljana, vozijo avtobusi za polovično ceno. To je škofja Loka in obratno skupaj za dan 12, in sicer samo za udeležence tabora.

Vabimo vse tovaršice in prijatelje katoliške prosvete!

Guštanj

Legija koroških borcev ustanovi v Guštanju, dne 11. t. m., svojo krajevno organizacijo. Ustanovni občni zbor bo v Petračevi gostilni ob 20. Pozivljemo vse bivše severne borce, da se zanesljivo udeležijo tega zbora. Navzoč bo tudi delegat glavne odbora, ki bo poročal o dosedanjem delu Legije in o smernicah za bodoče.

Zvesto tovaršstvo, ki nas je družilo pred 18 leti, naj nas združi v močni organizaciji za koristno delo v procvit naše domovine.

Radeče pri Zidanem mostu

V Radečah smo slavili rojstni dan kralja Petra II. Zjutraj ob 8 je bila služba božja, nato sprejem pred Gasilni dom, kjer sta v lepem govoru pomenila pomen te slovesnosti gg. Franjo Cerne in solski upravitelj Franjo Cuk.

Nato je starešina gasilske župe okraja Krško g. Franjo Cerne odlikoval v imenu gasilske zajednice dravske banovine 14 zaslužnih članov gasilske čete iz Radeč. Odlikovani so bili: za 30-letno službovanje z zlato kolajno in eno palmovo vejico gg. Jazbec Ivan, Koren Stefan; za 20-letno delovanje z zlato kolajno: Kolanti Franc, Lindič Alojz. Za 15-letno delovanje Cerne Franjo, Pelcnak Martin, Podlesnik Marcelj, Tabor Vinko, Premsterstein Robert. Za 10-letniško službovanje: z bronasto: Bevk Ivan, Plevel Karel, Sotlar Jože, Medved Karel, Steriša Ivan.

Vsem odlikovancem častitamo z željo, da jim dal Bog še mnogo let zdravlja da bi lahko še nadalje izvrševali to tako požrtvovalno delo.

Zahtevajte povsod „SLOVENCA“

Kulturni obzornik

Razstava slovenskega novinarstva

Tako je naslov velikemu »katalogu« k novinarski razstavi, ki jo ga pod uredništvom B. Borka izdali slovenski novinarji ob 140 letnici Vodnikovih »Lublanskih novic«, ter 30 letnici svoje stanoveke organizacije. Toda ta knjiga ni samo katalog, ni samo priložnostni zbornik ob priliki etanovskih proslav, je vse več: je knjiga, ki ima etalno mesto v slovenski znanstveni literaturi ter bo neobhodno potrebna vsakemu, ki bo hotel študirati slovensko kulturno zgodovino. Kajti glavni in največji del knjige predstavlja bibliografski pregled vseh slovenskih časnikov in časopisov od leta 1797 (od »Lublanskih Novic« do konca leta 1936. Po vrhovniškovi bibliografiji ob 100 letnici »Novic« je zdaj — po 40 letih — prišla na knjižni trg celotna, kolikor mogoče popolna zabeležba vseh slovenskih časopisov, kakor jih je zbral in opremil s kritičnimi opombami marljivi ravnatelj licejske knjižnice dr. J. Slebinger. Delo predstavlja življenjski trud tega našega edinega bibliografa ter bodi priročnik vsakega slovenskega kulturnega delavca! Človeka mika, da bi izčrpal ta bogati zaklad knjige ter pokazal od vseh strani probleme, ki se vzbujajo pri branju, toda danes moremo na knjigo le opozoriti in podčrtati samo njeno neprecenljivo vrednost. Ta del »kataloga« zavzema 170 strani ter je pregledno urejen, kronološko, in sicer tako, da nastopajo časopisi po letih, v katerem so prvič izšli, ter je ob tej priliki naznačeno tudi že uredništvo, izdajateljstvo ter »dolgot življenja«, ki je bila pri marsikaterem le kratka. Za lahko orientacijo v labirintu imen pa sta priložena abecedno kazalo ter kazalo krajev izhajališč in tiska, na žalost pa je izostalo kazalo urednikov in izdajateljev. Trajna zasluga novinarskega društva je, da je omogočilo izdajo te publikacije in s tem postavilo sebi trajnejši spomenik, kakor z razstavo, ki je minljiva.

H knjigi kot zborniku ob priliki razstave pa spadata pozdravi častnih predsednikov: ministra dr. Korosec, dr. Kulovca, ki smo jih prinesli v »Slovenca« ob otvoritvi, dr. Kramerja in predsednika NU S. Viranta. Dalje tudi ves drugi del, ki nosi naslov »Pripiski k zgodovini slovenskega novinarstva«. Tu opisuje tajnik razstave Ante Gaber naše poročanja pri nas od najstarejših časov preko nemških in slovenskih letakov do prvega nemškega in še dalje do slovenskega časopisa pri nas (1797). Ivo Lapajne pa podaja razvojne smeri slovenskega novinarstva, to je: nekako bilanco o rasti in vsebini slovenskega časopisa, kakor se mu je pokazala ob natančnem študiranju vseh problemov v evitu statistike. Studija je neprecenljive vrednosti, ker prvič podaja bilanco slovenskega časopisa ter je v nekem oziru tolmač grafikov, ki so razstavljeni na razstavi in ki tvorijo trdno podlago za novinarski muzej, ki se mora ustanoviti, četudi samo pod okriljem Narodnega muzeja. Škoda bi bilo zavreči vse te dragocene, nazorno predstavljene izsledke. Iz te razprave je vidna načitanost in kulturna višina Slovenije bolj kot iz debelih knjig. Razvidno je, da pri nas pride na vsakega bralca 16,1 izvod, dočim v zagrebški poštni direkciji 9,8, v epistiki 0,66. V mestu Ljubljani sami pa 365 izvodov, dočim v Beogradu 225 in v Zagrebu 153. Tudi tretji del: Novinarji in njihova organizacija spada k aktualnostim novinarske proslave. Na prvem mestu se blesti Terseglavov esej o »novinarju-apostolu«, kjer avtor s krepko besedo in jasnostjo pokaže, na notranji smisel novinarske poslanstva, ki je tako visoko, da ima svojo vrednost in mesto ob evičeniku, pesniku in pravemu poznavalcu ved, ne morda znanstvenemu krošnjariju. Iz njegovega članka odasvira, res podoba pravega apostola; in novinarstvo kot zaklad vseh dobrih sil. Članek Rasta Puštoslemika se peča z začetki etanovske organizacije slov. novinarjev. Tone Gmajner pa opisuje delovanje organizacije od leta 1919 do 1937.

Knjige s tem in takim bogastvom ne smemo šteti za navaden katalog k razstavi, kakor je nekateri, ki ji ne poznajo vsebine, pojmujejo. Zato pa

je tudi pri skoraj 300 straneh izredno poceni, saj velja samo 30 dinarjev ter se uvršča nedvomno med najcenejše slovenske zbornike.

In heiliger Sendung, št. 7.—8., ki je v celoti posevečena obnovljenemu odrskemu gibanju, ki ga v Avstriji propagira »Die kleine Bühne in Josefstadt« (dunajski okraj), prinaša zanimive članke o nalogah katoličanstva pri reformi igralskega ustvarjanja in delovanja. Vsi članki so ponatisi govorov, ki so jih imeli priznani avstrijski pisatelji na celodnevnem zborovanju, ki ga je priredil »Mali oder« po svojem enoletnem delovanju pod geslom: »Kristian in teater«.

Uvodne besede, ki jih je govoril urednik lista dr. Anton Boehm, podajo v glavnem obris avstrijske odrske dejavnosti od prvih početkov do danes. Pisatelj ugotovi, da je pravemu pojmovanju ljudskega igranja sicer veliko škodovala avstrijska filmska produkcija, da ga pa vendar ni mogla zatreti. — V svojem zanimivem in globoko zasnovanem članku: Teater in krščanstvo nam pisatelj prof. Otto Mauer odkrije po vsestranskem in bogato podprtem razmišljanju nujno sorodstvo med dramo in krščanskim kultom. Na tej podlagi poda pisatelj teoretske misli k poslanstvu katoliškega igranja. Znani pisatelj dr. Friedrich Schreyvogel v svojem članku: Zmisel in poslanstvo teatra v sedanjosti ugotavlja, da je imelo igranje le malo-kdaj lepši, bolj krščanski in obenem bolj teatralski kot prav danes. Dr. Paul Graf Thun-Hohenstein podaja v svojem članku: Teater in pesnitev zanimive ugotovitve glede njunega skupnega in prepotrebnege člena, publike in končuje z jasnovidnim stavkom Hermann Bahrja: »Kadar delajo pesnik, igralec in gledalec v skupnem občestvu, šele takrat nastane drama, ki je prav zato v vseh velikih časih sestavni del vere.« Zanimivimi misli k igralskemu dušnemu pastirstvu prinaša kaplan —mm—. V praktičnem zaglavju je kratek pregled krščanskega odrskega gibanja v inozemstvu, predvsem pa se ozira na Švico, Francijo, Poljsko, Španijo, Nizozemsko, Flamsko, Belgijo, Italijo, USA in Anglijo. Za Jugoslavijo pravi, da so bili storjeni

samo manjši poskusi pri priložnostnih slavnostnih prireditvah, kar vsaj za Slovenijo gotovo ne drži, pa tudi na Hrvaškem vodi znani Rabadan uspešno tovrstno gibanje. Zanimivo je poročilo o prvem letu delovanja »Malega odra« v Josefstadt. Naj sledi nekaj repertoarja: Paul Claudel: Menjava; Julius Maria Becker: Noč brez jutra, Der Brückengeist; Max Mell: Igra apostolov; Heinz Stegweitz: Veseli trije kralji; J. M. Velter: Ječa; Ibsen: Nora; Strindberg: Velika noč; Hans Wolfgang Hiller: Die Hammelmoködie; Felix Timmermans: Zupnik iz cvetnega vinograda; dalje: Hans Sachs, Wilhelm von Scholz, Dietzschmidt, Friedrich Schreyvogel, Rudolf Henz, Hugin, Andergassen, Henry Gheon, Rilke, Ernst Wiechert, Calderon, Goethe in drugi. Ing. Hans Czerny poroča o sijajnih uspehih, ki jih je dosegal avstrijski ljudski oder: »Neues Leben«, ki je s pomočjo zveznega ministrstva organiziral posebno potovalno igralsko družino, ki je obhodila celo Avstrijo od modre Donave do bregov Bodenskega jezera. Priporočiti pa je treba, da je veliko avstrijskih podeželskih odrov zaradi konkurence filma in radia moralo zapreti svoje domove in je prav zato taka potovalna igralska družina lahko dosegla še večje uspehe. Pri nas, kjer je že skoraj v zadnji vasi delavna igralska skupina, je kaj podobnega veliko težje izvesti, kot pričajo nekateri tovrstni poskusi. Prav tako poroča voditelj »Malega odra« v Josefstadt: Josef Friedrich Fuchs o katoliškem potovalnem odru, ki je gostoval s svojim programom vsak ponedeljek in torek v svojem drugem kraju. Ugotavlja tudi, da si obe potovalni igralski družini nista v nobeni konkurenci, ker igralska potovalna družina domovinske fronte »Novo življenje« širi predvsem med široke ljudske plasti posvetno umetnost, dočim katoliški potovalni oder širi med krščanskim ljudstvom versko umetnost. Nadalje prinaša list poleg drugih zanimivosti tudi odlomek iz Paul Claudelovega dela: Spoznanje vzhoda. Josef Friedrich Fuchs pa poroča o novih potih katoliškega odrskega delovanja. Sledijo še poročila o novih knjigah. Revija prinaša vseskozi globoko zasnovane in dobro premišljene članke teoretske in praktične vrednosti. — ju.

Podganji zarod okrog sveta

Oblast človeka na tej zemlji ni tako utrjena, da bi mogel reči, da so mu na primer vse živali pokorne in njegovi močni volji dokončno podvržene. Ne mislim pa tega tako (piše bietri opazovalec prirode in mislec G. Schenk), da bi moglo to mišljenje omajati že dejstvo, da tigrov udarec s šapo ubije lovca v džungli; da ga medved pomendra ali da strupena kača umori podednega človeka. Pri tem mislim na bolj splošne, bolj dalekosežne nevarnosti, ki spričo človeka nastopajo kot nevarnost zase; mislim na neznanske strahote živalskega sveta zoper človeštvo. Tega navala ne spočno možgani in ga ne vodi pamet; vodi ga neomajna volja do življenja, nagon samobrambe, nagon, da si za vsako ceno pripori prostora na svetu.

Tako imajo moskiti v tajgi in tropskih, vlage polnih pragozdovih neomejeno oblast. In termite, ki v prav tako razsežnih pokrajinah drobijo človeške storitve! Na svoje oči pa sem sredi vele-mesta, v manjšem predelu, videl naval se stare, pa zmeraj spet nove nevarnosti. Naperjena je na srce civilizacije; za prazne prostore se ne zmeni, ne ograža polja in njiv. Vdira pa ta repata, rjavodlakasta živalska sodrga v votline mestnih cest, se drži človeških nog in je zmeraj samo tam, kjer se človek v milijonskih množicah gnete skupaj in si — slično mravljam in termitom — gradi stavbe, skladišča, barake, nadstropja in vrste hiš. — Tu šele se ta živalska sodrga razčepi in si človeku slično ureja države. Človeku so slične tudi lastnosti te živali: žilavost, hrabrost in nekakšna »volja«.

Kar sem jaz z njimi doživel, je spričo nepre- stanega, velikega dogajanja prav majceno, vendar, ker sem sam to doživel, ker so moje oči videli ta prizor brezarcnega boja, se je zame ta dogodek enega dne vendarle skrivnostno spojil z revolucijo živali, ki traja že dve sto let. Najprej moramo pogledati na teh dveh sto let v zgodovini podgan — ker to so tiste nevarne živali — ta zgodovina pa je naravnost čudovita.

Naval iz Azije

Človeške množice so prav zagonečno in ne da bi oklevale — hitele ob preseljevanju narodov na zahod. Oceani jim niso bili prav nič v zapreko. Kakor so podgane preplavale reke, tako so ljudje preplavali morja, vedno proti zahodu, kakor bi jih z biči poganjali čudoviti nagoni. Seveda je tak močniti naval prinašal s seboj tudi marsikaj takega, o čemer mi, sedanjiki, mislimo, da je že od nekdaj naša lastnina. Pritisk človeštva na zahod je zgrabil in vlekkel za seboj marsikako rastlino in žival in na človeške noge se je obesila tudi — podgana. Ob času preseljevanja narodov se je tista mala, domača podgana velikih uhljev in z dolgim repom, ki je nekoč, v pradavnini, živela na drevju, s človekom vred borila za prostor in šla z njim od Azije pa tja v njegove kleti in skladišča in kašče severnih in zahodnih delov sveta.

Medtem pa se je okrepila na vzhodu sveta, v severni Kitajski, nova vrsta podgan. Ta podganji rod se je hitreje razmnoževal, je bil močnejši in rodovitnejši kot prejšnji. Te podgane so sivekaste dlake, svetlega trebuha; imajo kratke uhlje, krajši rep in so se izurile v življenju med človeškimi množicami Kitajske, v njenih orjaških mestih, v milijonskih pridelkih in se razmnožile po luknjah, kanalih, beznicah, ki jih je tudi na milijone, in po smetiščih in odpadkih. Nobena človeška bolezen ni mogla biti kos temu plemenu. Kuga je pač pobrala cele rodu podgan, a kuge niso prinesli ljudje; se s svojo smrtno od kuge so podgane raznašale kugo in jo vprav one širile med ljudmi: vea Mandžurija se je zaradi njih spremenila v eno samo pokopališče. Ker so bile prve podgane prišle s človeškim valom iz zahoda, so jim dali ime domače podgane, dasi niso bile nič manj domače kot tolpe onega drugega, strašnega navala podgan, ki jim pravimo sive podgane.

Pohod na zahod

Sive podgane niso prišle na svet kot drevesne živali — kakor domače podgane — in tako jim je bilo celo na Kitajskem in v Mongoliji premalo prostora. Siva podgana se je zatorej odpravila na pohod proti zahodu, polna lakote po novih potih, vea žilava, natrpana samih podganjih »čednosti«, kakor so: železna konstitucija, zmoglost za naglo prilagoditve krajem in razmeram, nezahtevnost, okretnost in brezprimerna energija. Še zdaj je sledila toku ljudskih množic, človek bi si skoraj mislil, da je kar vohala bogastvo in natrpanost velikih mest, zdelo se je celo, ko da ji njena moč in veličina njenega strašnega, brezmejnega rodu dajeta možnost, da vidi v bodočnost, krog in krog zemlje, da vidi vse bodoče ameriške gigante mest z neizčrpnimi življenjskimi možnostmi za podgane — od podzemskih kanalov do skladišč in hribov visokih kašč najbogatejših svetovnih pristanišč.

V zgodovini te zemlje skoraj ni ničesar, kar bi se dalo primerjati s strastjo, žilavostjo in neugnanostjo podgan, ko so v trumah hitele na zahod. Nagon za uničevanje in bojevanje jih je obdajal ko z jekleno ploščo in take so se obesile na človeka in mu sledile. Tu ne moremo govoriti o poedinih podganah, ki bi šle vstric ali druga za drugo. To je bila ena sama podgana sveta, ki je sličila pošasti z neštetimi glavami, ki se je spravila nad človeka in ga mučila in uničevala s kugo, trihinami in drugimi kužnimi boleznimi; ki je izpod-

jedala že začeta dela za nova mesta; ki je izropala njegove ladje in človeku podirala z uničevanjem skladišča in kašč njegove načrte za bodočnost. Počasni je ta pošast zapuščala azijske prostornine; njena pot je bila zaznamenovana s kugo, z mrličji, razvalinami in se je potem dvignila preko obzorja in se pojavila v Evropi.

Domovina: planet

Nobena stvar na svetu se ne more vsem in povsed prilagoditi novim razmeram tako kakor podgana. Termite živijo v tesnih, le njim primernih toplinskih razmerah, ki jih sami ne morejo prekoračiti; moskiti so navezani na vlažno toploto —; samo podgana je svoj zarod razkropila po vseh kotih zemlje in se je popolnoma naslonila na človeka; navadila se je na človeško prehrano, začela je živeti v človeških stanovanjih, v človeški nesnagi in njeno telo so začeli prešinjati človeški sokovi vseh vrst.

Siva podgana zoper domačo podgano

Važna sta dva dneva v oktobru leta 1727. Okolico Astrahana je porušil hud potres in je nagnal kar armade sivih podgan na nevzdržno, novo romanje proti zahodu. V teh dveh dneh in nočeh je nešteto podganjih družin preplavalo Volgo, prišlo na desni breg in se obrnilo na zahod v bogato naseljeno evropske dežele. Ni jih bilo moči zadržati — in tudi ni nikogar bilo, ki bi jih bil skušal zadržati — nenehoma so se izlivale v mesta in vasi. Niso se dvignile samo zoper človeka, marveč tudi zoper svoje sorodnice: siva podgana je našla na domačo (rjav) podgano in začela se je besna, neusmiljena vojna, kakršne glede na enotnost in žilavost se ni bilo v živalskem svetu.

Tri in dvajset let po prehodu čez Volgo so se sive podgane pokazale v vzhodni Nemčiji in po vseh krajih so začele s strahotnim, vprav človeškim načinom preganjanja domače podgane. Najprej so zavzele le poedino hišo od nadstropja do nadstropja, dokler ni imela domača podgana le še podstrešje zase; nato so iztrebile že zdavnaj naseljene, a slabše družine domače podgane po cestah, zapodile so še živeče potomke ven iz mesta in si niso dale prej miru, dokler se ni oblast sivih podgan razprostirala po vsej pokrajini.

Medtem ko je trajal pohod podgan je armada od Volge do Nemčije tri in dvajset let, je pa druga armada sivih podgan dospela v Anglijo že čez pet let po astrahanskem potresu, najbrž z ladjami iz Kitajske in Prednje Indije. Leta 1785 so imele ves Harz v oblasti, a leta 1735 so jih že ladje pripeljale čez Havre in po Seini v Pariz. Tam sem leta 1926 videl v predoru podzemne železnice strahotno bitko med njimi in domačimi podganami, ki sem zaradi nje sploh začel razmišljati o zgodovini podgan in njih bistvu.

Ni nam znano, kako je podganja družina urejena, kakšne postave jo vodijo in koliko družin

V Santanderu so dali ujetnike v areno za bikoborbe.

šteje. Vidimo pa njih enotno, strnjeno oblast in nikoli se nam se ni posrečilo, da bi jo omajali. Zvemo le za to, kar vidimo na lastne oči: za shode podgan sredi cest in za nenadno zbiranje vseh čet tik pred skrivnostnimi, sunkovitimi pohodi.

Nevidna cesta

Tako se je ob koncu prejšnjega stoletja na severu, pri Koesfeldu, eslo na tisoče in tisoče sivih podgan in prešinjali jih je edino le en sam,

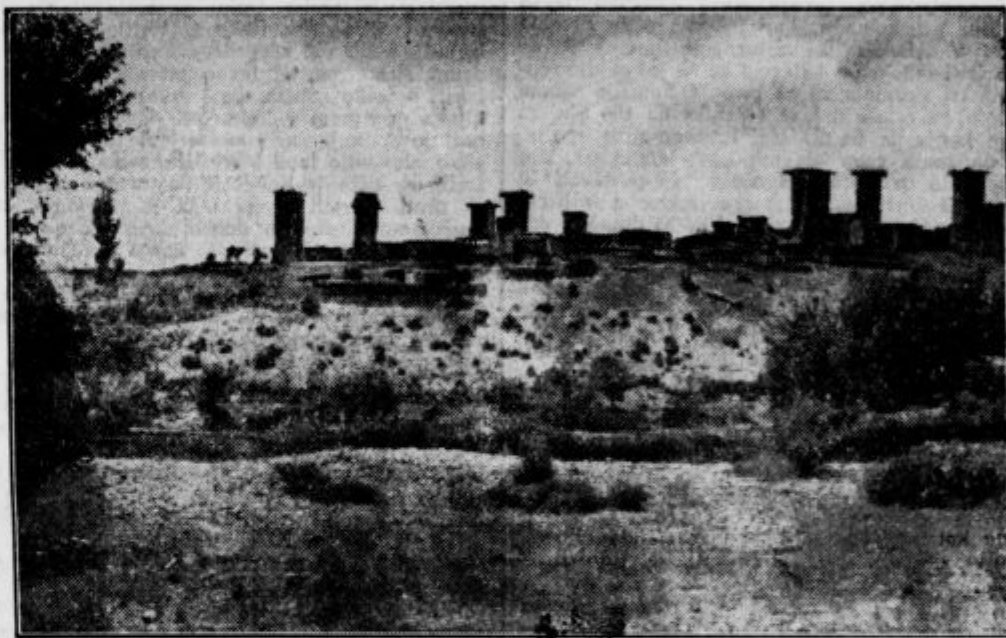
divji nagon, da nastopijo brzo, disciplinirano in manje. Nič se niso zmenile za ovire, nobenega mesta, nobene vasi niso obšle, nobena njiva, noben zid in tudi nobena voda jih ni zadržala. Strogo so se držale svoje smeri, in sicer proti jugu dežele. Severno-južno je vodila njih nevidna podganja cesta, ki niso prav nič krenile z nje. Od Koesfelda so romale skozi vasi Lette, Wehlde in Bornste. Zagnale so se v reko Stever, splezale na oni breg in odhitele naprej do reke Lippe, ki so jo pri Flasheimu preplavale. Ne da bi trenile, ne da bi se odpočile, so napadle mesto Recklinghausen, odhitele v tisočih kot rjave, hitce gmeta v Herten, kjer so pri Grimbergu v tretje preplavale vodo, reko Emscher. Ko so imele za seboj tri in štiri-deset kilometrov, so slednjič izginile v bogati, obljudej pokrajini Bochumu. Ondi so se razkropile, nič več ni bilo strnjene armade. Toda pošasti in v parih so jako močno izražale svoje bivanje po kletih in skednjih!

Ves svet je postal njih domovina. Tako so na otoku Reunion, ki se je takrat imenoval še le de Bourbon, onemogočile kolonistom bivanje. Ljudje so se izselili in le domače podgane, ki so bile prav tako napadene, so se mogle še uveljavljati, vendar so morale tudi one zbežati v hribe. Zavzele so Brazilijo, sive podgane so zavladale po obsežnih krajih pri Santosu, medtem ko so se domače podgane zatele v notranjost Sao Paua in v pragozdove. Le romati, romati, to je bilo jedro njih življenja! Na Novi Zelandiji se je bila razšopirila posebna novozelandska vrsta podgan, ki so pa bile ob prihodu sivih podgan popolnoma zatrite. Celo Kokosovi otoki v Tihem oceanu so se jih nalezli, ko jih je neka ponesrečena ladja vrgla tja na suho. Ko se je kolobar sklenil in so priromale iz zahoda v svoje predežele — v Indijo in Kitajsko — pa njihovo romanje še zmeraj ni bilo končano. Nemir življenja še zmeraj živi v njih in pač tudi ne bo nikoli zamrl, saj niti ne vemo ne, koliko vrst romanja je bilo že pred temi pohodi za njimi. Nemir človeka jih spet in spet potegne za seboj in jih nažene v srdite bitke, ne da bi se njih rod pokončal. Ko je svetovna vojna gazila zemljo in

Angleški poslanik za Kitajsko, R. G. Howe, ki bo nadomeščal težko ranjenega poslanika sira Knatchbull-Hugessena.

ljudi, niso manjkale podgane. Bivale so pod deskami in lesenimi opazi strelskih jarkov; bile so prisotne v pekarnah, niso prizanašale lazaretom, vrgle so se nad zaloge živil in še grobove so napadale in so žrle vse — obleke in čevlje in papir in tudi mrličje. Le človek v svoji moči in svojem bogastvu, edino on, ki je strastno proizvajal dobrine in jih shranjeval, je mogel vzdrževati podgane in jim pomagati, da so se plodile in tako se do današnjih dni drži ta roparska, sovražna živalska sodrga človeških stanovanj.

Indijska vlada je ponudila upornim plemenom v Wagiristenu ob afganski meji mirovne pogoje. Ze več mesecev se tu Angleži srdito borijo zoper uporna gorska plemena. Značilne za ta plemena upornega duha in krvne osvete so njih stolpom podobne vaske stavbe. Ondotne vasi so prave pravcate trdnjave s stolpi in obzidjem, da varujejo družine sprito krvne osvete.

Knjiga bedastoč

Neki mikado je nekoč prišel v neko japonsko mesto in si je ob tej priliki dal predstaviti najslavnejše moške tistega mesta. Izmed teh mu je bil predstavljen tudi Oe Sugiura, zgodovinopisec, ki je mimo drugih knjig imel tudi veliko, debelo knjigo, ki si je vanjo zapisaval bedastoče in vragolije slavnih mož in vladarjev svoje dobe.

Ko je cesar videl debelo, v pergament vezano knjigo in je zvedel od zgodovinarja, kaj si zapisuje vanjo, je vprašal: »Ali je v knjigi tudi moje ime?«

»Dovolite, milostljivi cesar,« je odgovoril Oe Sugiura, »tudi o vas je nekaj v tej knjigi.«

»In kaj je v knjigi o meni?« je vprašal mikado.

Zgodovinar je odprl stran in dejal: »Tu je nekaj o vas!«

Cesar se je sklonil nad knjigo in bral: »Mikado je poslal Tamura s trideset tisoč jenov v Siam, da bi ondi nakupil belih slonov.«

»Zakaj si pa to vpisal v knjigo bedastoč?« je vprašal cesar, ko je prebral.

»Ker se Tamura ne bo vrnil ne z denarjem ne z belimi sloni,« je odgovoril Oe Sugiura. »Pozabili ste, da je Siam njegova domovina in da ne bo

dobil nikoli več toliko denarja v roke, kot ste mu ga dali vi.«

»Bo že res tako,« je pripomnil mikado. »A če se bo Tamura vendarle vrnil, kaj boš pa potem storil a to opazko v svoji knjigi?«

»Najmilostljivejši cesar,« je odvrnil zgodovinar, »potem bom pa prečrta vas iz knjige in bom vpisal Tamuro v knjigo dobrih del, kar bo edino, kar bo dobrega zapisanega o propalem in slepar- ekem Tamuru.«

„Prvi“ in „zadnji“

Po izgubljeni bitki ob Berezini je Napoleon na begu pred Rusi in njihovo zimo dne 3. decembra 1812 prenočil v Molodecnevem, v gradu grofa Opinskega. Ker pa v gradu že več let ni nihče stanoval, je bilo to prenočišče cesarju in spremstvu kaj neprijetno. Napoleon je tistih nekaj ur, preden je odinil dalje, prebil zavil v kožuh na zofi, ki so jo bili primaknili h kaminu. Ta soba je postala zgodovinsko važna; po Napoleonovemu odhodu so našli na steni nad kaminom s svinčnikom napisan podpis: »Napoleon Prvi.«

Cez nekaj dni pa je v istem gradu in isti sobi prenočil ruski general Kutuzov, po čigar odhodu so našli poleg Napoleonovih besed še pripis: »in Zadnji!«

Španske cerkve bodo popravili

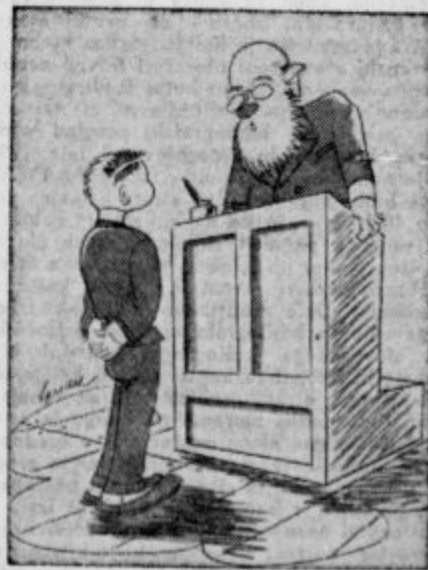
V Huelvi in okolici z veliko vnumo popravljajo porušene in izropane cerkve. Več cerkvá so mogli nedavno že izročiti službi božji, tako tudi cerkev Santa Maria de Oza v Coruni, ki so jo pred nekaj dnevi na novo posvetili. Množice vernikov so se udeležile cerkvenih svečanosti in so se ganjeni epominalji lanských mučeniških dogodkov.

Inozemski brezbožniki v Moskvo

Zaradi velikih svečanosti, ki bodo letos ob 20 letnici sovjetske unije, je sklenil osrednji odbor moskovskih brezbožnikov, da povabi na svečanosti vrsto inozemskih evobodomiselnih organizacij. Povabila so že prejeli angleški, francoski, češki, belgijski, poljski, luksemburški in ameriški evobodomiselci. Razen teh bodo povabljeni razni zastopniki »barvastih« brezbožnikov iz kolonij in iz Kitajske in Japonske.

Gospa Krupskaja o Leninu

Kakor poroča »Agencija vesti iz oriente« — je nedavno Leninova vdova predavala v moskovski tvornici »Dinamo« o Leninovem razmerju do vere. Dejala je, da je bil Lenin od 8. leta dalje brez vere in da je bil trdno prepričan, da bo ideja ateistične svetovne revolucije dokončana tedaj, ko se bodo vse cerkve spremenile v muzeje. Leninova vdova je pozvala tvorniške delavke, naj se pridružijo brezbožništvu in naj svoje otroke vzgajajo v brezbožniškem duhu.

»Gospod kandidat, kaj je uranij?«

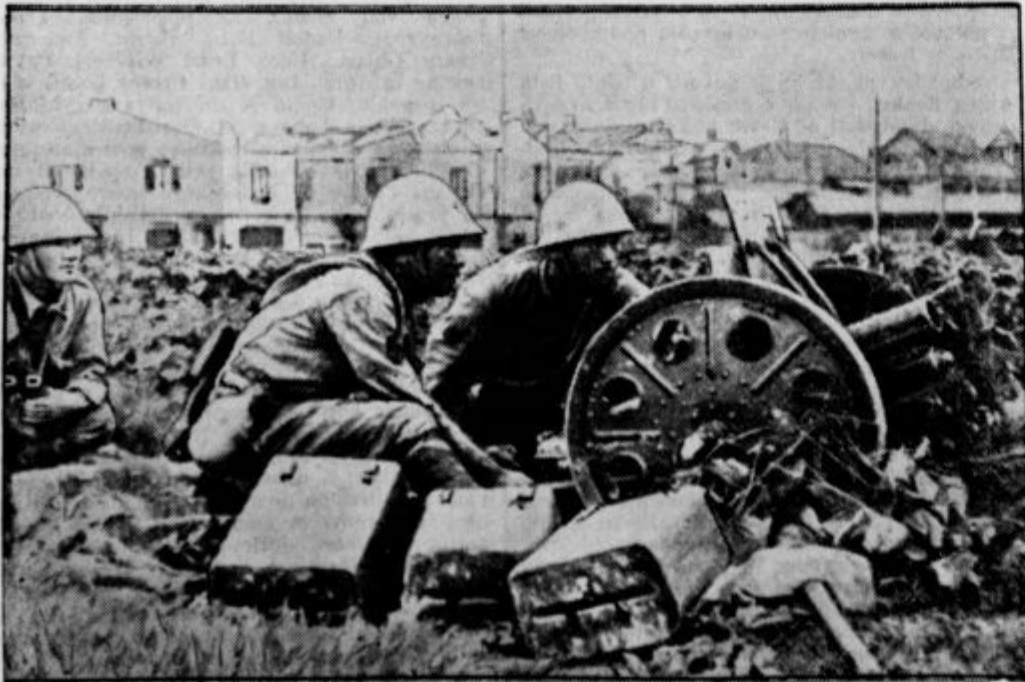
».....«

»Tega ne veste? Kaj pa je helij?«

».....«

»Tudi ne veste? No — še poslednje vpraša-

nje: »Kakšna je razlika med uranijem in helijem?«

Z bojov okrog Šangajja: japonski top v okolici mesta.

Spoti

Tekma ženske sekcije SK Planine

Ljubljana, 8. septembra.

Danes so se vršile na Stadionu tekme v odbojki, namiznem tenisu in v lahki atletiki, katere je priredila ženska sekcija S.K. Planine. Tekem so se udeležile samo članice S.K. Planine (nove povabljenih ni noben klub sodeloval), kar dolga je, da pri naši ženski mladini ni pravega razumevanja za šport. V tem pogledu bo treba mnogo delati, kajti pri nas je bil nekoč ženski šport na zelo visoki stopnji. Ker ni bilo zunanje udeležbe, zato tudi ni bilo prave borbe, izvenšmi turnirja v namiznem tenisu, kjer ima S.K. Planina nekaj zelo dobrih in talentiranih igralk.

V naslednjem prinašamo rezultate:

LAHKA ATLETIKA.

Skok v višino: 1. Majcen 1.20 m. Ostale štiri tekmovalke, in to: Dolenc M., Tome, Pregelj in Dolenc J. so pa skočile po 1.15 m.

Skok v daljavo: 1. Pregelj 4.09 m; 2. Tome 3.79 m; 3. Majcen 3.71 m; 4. Dolenc M. 3.66 m.

Tek na 60 m: 1. Tome 9.5; 2. Pahor in Merala po 9.8 (v predteku sta slednji dosegli čas 9.5, prav tako Pregljeva, Raspergerjeva pa 10.00 sek).

Stafeta 4x100 m: 1. Planina I (Rasperger, Majcen, Pregelj, Dolenc) 61.4 sek.; 2. Planina II (Tome, Mašič, Dolenc, Pahor) 64.0 sek.

Turnir v odbojki (dve moštvi Planine): Planina II (Dolenc M., Rasperger, Sveté M., Dobrilović, Rozman) je premagala

Planina I (Dolenc J., Majcen, Tome, Sveté I., Merala, Pirih) z rezultatom: 11:15, 15:3, 16:14.

Obema moštvovala pa se je poznalo, da dekleta premalo igrajo odbojko.

Turnir v namiznem tenisu: Udeležilo se ga je ose migral, med katerimi so nekatere prav talentirane in bi z resnim treningom dosegle še lepše uspehe. Posebno eta se izkazali Marinko Ana in Dolenc Jelka.

I. kolo: Dolenc Mary: Merala: Marinko Ana: Tome Ojčka 2:0; Dolenc Jelka: Sveté Marija 2:1; Sveté Ivana: Dobrilović 2:1.

II. kolo: Dolenc Mary: Marinko Ana 0:2; Dolenc Jelka: Sveté Marija 2:0.

Nogomet na praznik

Lep jesenski dan je privabil na igrišče SK Ljubljane kakih 300 ljudi. Naš ligaš je porabil zadnjo priliko za trening. V nedeljo ga čaka težka naloga. Borba s Sarajevsko Slavijo ne bo lahka. Sarajevčani igrajo hiter in oster tempo. Trenutno so v boljši formi kot so bili spomladi konec prvenstvenega tekmovanja. Zadnja zmaga nad splitskim Hajdukom je dovolj zgovoren dokaz.

SK Ljubljana je priredila domač nogometni program. Za partnerja svoji drugi garnituri je povabila Svobodo, za partnerja ligaskemu moštvu pa žilavo in tehnično dobro podkovano enajstoro Reke.

Ljubljana II. : Svoboda 4 : 3

Moštvo Ljubljancev je bilo približno enako močno kot Svoboda. Igra se je razvijala iz polja v polje skoraj ekvivalentno. Mlajša ljubljanska garda je sicer ustvarila lepo kopico zrelih šans, od njih pa je realizirala samo štiri. Svoboda je trdo, toda nehomogeno moštvo. Nogomet le predtekmne kvalitativno nikakor ni mogel zadovoljiti.

SK Ljubljana : SK Reka 7 : 3

Tudi druga tekma, ki jo je odigral naš ligaš v — najbrž — definitivni zasedbi, je pokazala

Kolesarske dirke športnega kluba „Sava“

Športni klub Sava je danes priredil prav lepo uspele kolesarske dirke na dolenski progi in sicer v treh skupinah. Prvo skupino so tvorili seniorji, ki so morali prevoziti progo Rudnik—Trebnje in obratno, to je 100 km, drugo skupino so tvorili juniorji, ki so morali prevoziti 64 km dolgo progo Rudnik—Stična in nazaj. Končno so tekmovali tudi mali motorji do 100 kub. cm na progi Rudnik—Novo mesto in nazaj.

Za dirko seniorjev se je prijavilo 8 seniorjev in sicer za Ljubljano Gartner in Grum, nastopil je nadalje po dolgem presledku tudi Zerjal, ki je vozil za Savo. Nastopila sta tudi dva Celjane. Naš Kavčič pa ni vozil radi poškodovane roke. Iz Zagreba so sodelovali trije dirkalci: Ornuž, Solman in Košar. Do Višnje gore so vozili vsi tekmovalci v eni grupi. Tu so se pa ocepili Gartner, Solman, Ornuž in Zerjal, ki so vozili v eni skupini do Trebnjega. Tu je imel Ornuž defekt, Zerjal pa je zaostal pri povratku. Nadalje je pri povratku pri Višnji gori imel defekt tudi Solman, tako da je Gartner skoraj brez konkurence dosegel prvo mesto. Rezultat je naslednji:

1. Gartner Franc, Ljubljana 3.13 1-5,
2. Solman, Orao, Zagreb 3.17 1-5 (defekt),
3. Ornuž, Zelezničar, Zagreb 3.19 1-5 (defekt),
4. Grum Ljubljana. 5. Zerjal Sava. 6. Košar, Zelezničar, Zagreb (dva defekta).

V skupini juniorjev na 64 km dolgi progi je startalo 20 moš., vsi člani slovenskih klubov razen enega Zagrebčana Rebričarja, člana Zelezničarja. Juniorji so vozili strojno lja in nazaj, vendar jih je finishu sodelovalo samo 12 ter je prvo mesto

V nedeljo liga-tekma za državno prvenstvo

SK Ljubljana : Slavija (Sarajevo)

V nedeljo nas zopet obišče Slavija iz Sarajeva. Kvaliteto nedeljskega gosta nam najbolj jasno dokazujejo njegovi rezultati z lanskega ligaskega tekmovanja, ko nas je moštvo Slavije presenetilo nepričakovano in odvzelo točke klubom, katere so vsi smatrali kot favorite. — A kako je s Slavijo letos? Belgrajski Jugoslaviji se je jedva posrečilo z veliko težavo spraviti oboje točki doma. A že naslednjo nedeljo so morali »majstori« s moras položiti orožje pred renomiranimi Sarajlijani, ter jim prepustiti obe dragoceni točki, čeprav je Hajduk pred tednom dni slavil zmago nad BSK-om, bivšim državnim prvaki z rezultatom 3:1! V letošnjem prvenstvu je — kakor je razvideti — treba računati s Slavijo kot moštvo, ki bo zopet presenečalo športno občinstvo.

Kaj pa naši? Tekma, ki se bo odigrala v nedeljo v Ljubljani, je gotovo važna in bo služila za merilo moči prizadetih ligaskih moštev. Do

sedaj — kakor znano — s Concordijo in Haškom nismo imeli sreče. Sicer je resnica, da nihče z gotovostjo ni pričakoval zmage od Ljubljancev, vendar pa smo vseeno gojili tiho upanje, da bo Ljubljana — čeprav težko — morda le zmagala. Računati je bilo treba z dejstvom, da so Ljubljanci igrali pred mnogoštevilnim temperamentalnim zagrebškim občinstvom. Sedaj, ko stojimo pred tekmo s Slavijo (Sarajevo), z gotovostjo pričakujemo in prepričani smo, da bodo Ljubljanci zmagali, če bodo naši fantje le zaigrali s požrtvovanjem in srcem, ter vložili vse svoje znanje in trud v igro, da dosežejo čim častnejši rezultat za barve bele Ljubljane.

Dolžnost vseh prijateljev in ljubiteljev nogometa je, da s svojim obiskom podprejo in navdušijo to stremiljenje s tistim temperamentom, kakršnega cloži slične prireditelje zagrebško, splitsko, sarajevsko in belgrajsko občinstvo za svoja mošča!

SE NEKAJ: Ljubljana naj svojo nedeljsko zasedbo obdrži brez slehernega spreminjanja. Zadnji čas je, da se moštvo uigra!

dosegel Zagrebčan Rebrič od Zelezničarja s 2.04.40. Nadaljna mesta so zavzeli: Gregorič Jože, Hermes; Brastar Anton, Hermes; Sukman Franc, Hermes in Pančur, Sava.

Najmanjša je bila udeležba pri dirki malih motorjev do 100 cm. Tu je progo do Novega mesta in obratno prevozil v najboljšem času Kavčič, član Hermesa, ki pa je danes startal za Savo. Kavčič je progo prevozil s povprečno brzino 60 km na uro, njegov čas je 2.32.15. Drugi se je plaširal Mihelič Jože, Hermes v času 3.20. Nekaterih vozačev pa ni bilo nazaj iz Novega mesta...

Publike ni mnogo prisostvovalo tekmam, ki so drugače zaslužile pozornost.

Mariborski sport

Podzvezno prvenstvo LNP mariborske skupine I. razr. se je v nedeljo pričelo. Ze prvi dan tekmovanja je prinesel presenečenje. Naše prerokovanje, da bodo mariborski klubi v provinci le težko prišli do točk, se je uresničilo. ISSK Maribor je moral v Mureki Soboti prepustiti domačinom obe točki z rezultatom 3:2. Sicer je zgubil nesrečno (momentana slabost vratarja, lastni gol), vendar je Mura pokazala lep napredek.

V Mariboru je lanski prvak Zelezničar visoko porazil Rapida (4:1) ter kaže, da tudi letos ne bo imel pravega konkurenta. Igra je bila deloma prav dobra, napeta in kar je glavno, odigrana v mejah fairneesa.

SK Ljubljana. — Finančni in delavni odsek, Seja, bo drevi ob 20 v prostorih restavracije Lovišča, Gradišče št. 12. Zaradi važnosti prosimo za polnostvilno udeležbo! — Tajnik.

Na sliki vidimo tloris razstavnega paviljona podjetij, ki so v okrilju KTD (časopisni konzorcij, tiskarna in knjigarna) in prostora v paviljonu M, kjer bo knjižarna Jugoslov. tiskarne v obratu

sedaj — kakor znano — s Concordijo in Haškom nismo imeli sreče. Sicer je resnica, da nihče z gotovostjo ni pričakoval zmage od Ljubljancev, vendar pa smo vseeno gojili tiho upanje, da bo Ljubljana — čeprav težko — morda le zmagala. Računati je bilo treba z dejstvom, da so Ljubljanci igrali pred mnogoštevilnim temperamentalnim zagrebškim občinstvom. Sedaj, ko stojimo pred tekmo s Slavijo (Sarajevo), z gotovostjo pričakujemo in prepričani smo, da bodo Ljubljanci zmagali, če bodo naši fantje le zaigrali s požrtvovanjem in srcem, ter vložili vse svoje znanje in trud v igro, da dosežejo čim častnejši rezultat za barve bele Ljubljane.

Dolžnost vseh prijateljev in ljubiteljev nogometa je, da s svojim obiskom podprejo in navdušijo to stremiljenje s tistim temperamentom, kakršnega cloži slične prireditelje zagrebško, splitsko, sarajevsko in belgrajsko občinstvo za svoja mošča!

Za tovarne avtomobile in avtobuse

Na vseh cestah, pod velikimi tovori, po soncu in dežju, vzemite gumo »CONTINENTAL« z novim profilom, ker je v njej vgrajena kot novost zaščita zoper prekomerno segretje. Zato so te gume bolj trpežne in ceneje vozijo.

Zastopstvo za Ljubljano:

GOREC d. z o. z., Ljubljana
Turševa cesta 1.

Continental

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 9. septembra: 12 Harmonika solo (Stante Milan) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Cas, spored, ob-

vestila — 13.15 Grieg: Peer Gynt, suite, Faure: Peleas et Melisande (plošče) — 14 Vreme, borza — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac, ura — 19.30 Strauss: Vredite se življenja, valček (plošče) — 20.30 Slovensčina za Slovence (z dr. Rudolf Kolarič) — 20.30 Koncert opernih spevov s spremljevanjem klavirja. Poje ga. Pavla Lovsetova, pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek, vmes Radijski orkester — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Rezervirano za prenos z velesejma.

Velike nagrade za obiskovalce novinarske razstave

Uprava »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« bo razdelila med obiskovalce razstave slovenskega časopisja na ljubljanskem velesejmu

460 nagrad

Dala bo:

- 10 obiskovalcem »Slovenca« celo leto brezplačno
- 20 obiskovalcem »Slovenca« 6 mesecev brezplačno
- 100 obiskovalcem »Slovenca« 1 mesec brezplačno

★

- 10 obiskovalcem »Slov. dom« celo leto brezplačno
- 20 obiskovalcem »Slov. dom« 6 mesecev brezplačno
- 100 obiskovalcem »Slov. dom« 1 mesec brezplačno

★

- 100 obiskovalcem »Domoljuba« celo leto brezplačno

★

- 100 obiskovalcem »Bogoljuba« celo leto brezplačno

★

Nagrajence bo določil žreb.

Pogoji:

1. Vsakdo, ki se hoče udeležiti nagradnega žrebanja, mora obiskati paviljon, v katerem razstavljajo podjetja, ki so v okrilju K.T.D. in kjer bo vsakdo lahko dobil obširen pregled vsega našega tiska, zlasti »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.

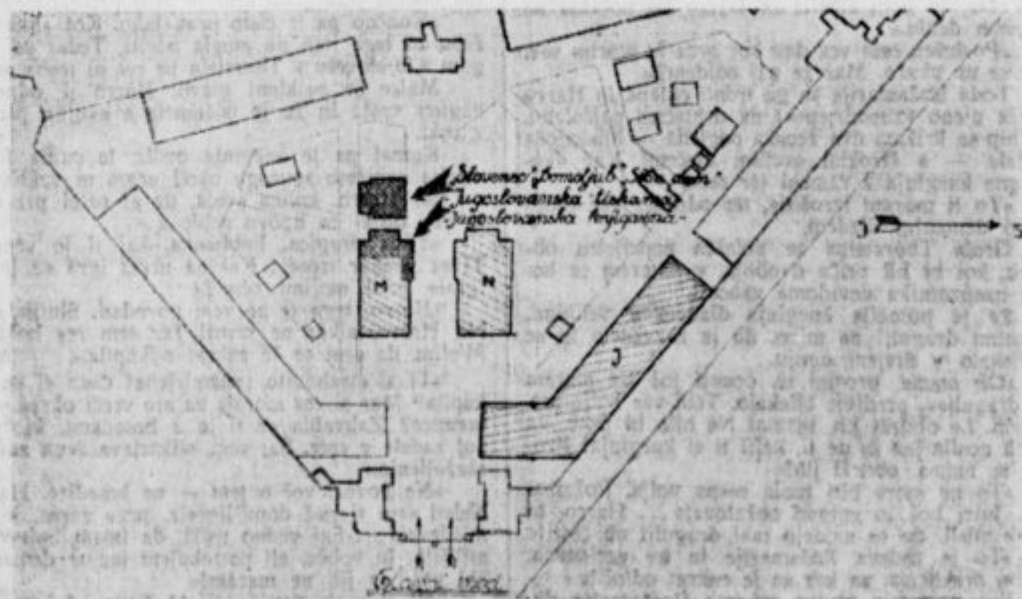
2. Kdor hoče sodelovati pri žrebanju, mora kupiti en izvod časopisov, ki bodo v našem paviljonu na prodaj.

3. Obenem s kupljenim časopisom bo prejel vsakdo brezplačno krasen prospekt z lepimi slikami v bakrotisku, ki ga je natisnila Jugoslovanska tiskarna. Prospekt bo opremljen s številko in z žigom naše uprave in ga je treba dobro shraniti. (Nenumeriran prospekt bo na razpolago tudi drugim obiskovalcem naše razstave.)

4. V nedeljo 19. septembra bomo objavili izžrebano številko in vrste nagrade. Kdor bo imel na svojem prospektu izžrebano številko, naj prospekt s svojim natančnim naslovom pošlje na »Propagandni oddelek Slovenca« v Ljubljani, nakar mu bomo list takoj začeli pošiljati. Onim, ki so že naročniki naših listov, pa bodo izžrebani, bomo odgovarjajočo naročnino knjižili v dobro.

Uprava

»Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.

Na sliki vidimo tloris razstavnega paviljona podjetij, ki so v okrilju KTD (časopisni konzorcij, tiskarna in knjigarna) in prostora v paviljonu M, kjer bo knjižarna Jugoslov. tiskarne v obratu

Vsa naročila (naročnina in oglasi)

za naše liste »Slovenca«, »Slovenski dom«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« se sprejemajo na velesejmu v našem paviljonu poleg paviljona M. Onda so vam na razpolago tudi vsi navedeni časopisi. Istotam dobite tudi vse informacije, tičoč se naročnine in oglasov.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič — Ilustriral M. Sedej

V včeršnjem »Slovencu« je tiskarski skrat na koncu nadaljevanja zamešal vrstice. Ker bi utegnil kdo obdolžiti pisatelja, da je imel že v rokopisu takšen nesmisel, objavljamo zamešane vrstice še enkrat.

»Nikar ne jokaj,« mu je sočutno prigovarjal Nande. »Nemara bova pa le našla kakšen izhod.«

»Vee nič ne pomaga,« je še huje zajokal Jožek. »umrla bova, ti rečem, prav gotovo bova umrla od žeje in gladu... Joj, kako bo mama žalostna, ko bo to izvedela!«

DANASNJE NADALJEVANJE

Ko sta tako dala duška svojemu malodušju in obupu ter si s solzami nekoliko olajšala srce, je Nande prijel Jožka za roko in mu rekel:

»Pojdi, si bova ogledala še druge rove! Neumnno bi bilo, če bi kar takole čepela in čakala, kdaj pride po našo smrt.«

Jožek si je obrisal zadnjo solzo, ki mu je spolezela po licu in brez ugovora sledil prijatelju. Tavalala sta nazaj po glavnem rovu in nenadoma obetala kot pribita. Zategli, piskajoči glasovi so jima udarili na uho, kakor da bi nekdo na vse kriplje smrčal.

Nande je pokazal z roko steno, pred katero sta stala in šepnil:

»Za to steno je nekdo!«

»Kdo pa?« je v napetem pričakovanju izustil Jožek in si upal komaj dihati.

Nande je skomignil z ramo:

»Kako naj jaz to vem?!«

»Nemara je duh?« je vprašal Jožek in srce se mu je stlenilo v smrtnem strahu.

»Beži no,« se je polglasno zasmel Nande, »kdaj si pa že slisal, da bi duh smrčal?!«

Oglas licitacije za štampanje tiskanic

Središnji ured za osiguranje radnika održati će u svojim uredskim prostorijama u Zagrebu, Mihanovićeva ulica 3-III, na dan

16. (četvrtak) septembra 1937

prvu javnu pismenu ofertalnu licitaciju za štampanje odnosno dobavu znatnije količine tiskаница razne vrsti za 10 Okružnih ureda za osiguranje radnika.

Ponude propisno taksirane prema odredbi T. br. 25 Taksene tarife Zakona o taksama u zatvorenoj i zapečaćenoj kuverti imaju se predati ili položiti ili poštom poslati blagajni Središnjeg ureda za osiguranje radnika (soba 305) najkasnije do 11 sati dana odredjenog za održanje licitacije, te na naredju kuverte napisati: »Ponuda na broj 38.304-1937 za štampanje tiskаница«.

Kauciju u iznosu od 5% proračunano ponudjenе sume za domaće odnosno 10% za strane valja položiti ili poštom poslati blagajni Središnjeg ureda za osiguranje radnika (soba 420) najkasnije do 10 sati dana odredjenog za održanje licitacije.

Opće uslove licitacije, obrazac »Ponude« koja sadrži i posebne uslove, te obrasce tiskаница mogu interese dobiti besplatno kod Upraviteljstva pomoćnih ureda Središnjeg ureda za osiguranje radnika (soba 305) za vrijeme uredovnih sati svakog radnog dana.

Broj 38.304-1937 od 29. avgusta 1937.

Središnji ured za osiguranje radnika.

Oglašujte v »Slovencu«!

TEL. 22-21 UNION
CHARLES BOYER kot šrtev ljubezni v filmu
Kockar

TEL. 27-30 SLOGA
Kriminalni film
HARRY PIEL in njegov najboljši prijatelj
(Vojak kot sotrudenik policije)

TEL. 21-24 MATICA
Danes poslednjič!
GUSTAV FRÖHLICH in LIDA SAAROVA
v druzabnem velenju pomem dramskih zapletljev.

Ure izkušnjave
Sodelujejo: Harald Paulsen, Theodor Loos in drugi.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ten-tovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 254. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Službodob

Srečke!

Prodajalci srečk razredne loterije se iščejo pod ugodnimi pogoji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 13.945. (b)

Pouk

Tečaji nemščine

v Delavski zbornici. Večerni za odrasle, dnevni za mladino, IV. stopnišče prtiličje levo. (Iz Čopove ulice, pred kavarno). (u)

Prodamo

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus-plasče itd. Dober nakup. Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (1)

Orehi

novi, 50 kg 200 din, orehi stari, 50 kg 210 din. Jedra 5 kg 80 din - franko vozina — razposlila G. Drechsler, Tuzla. (1)

Kislo zelje

novi, prvovrstno, v sodčkih, dobavljiva po naročilu Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Povsetova 10, telefon 25-91. (1)

Obrt

Gumbe, plise, entel, ažur predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Miček, Ljubljana, poleg no-tela štrukelj. (1)

Suhe gobe

kupujemo stalno vsako množino.

Marko Jungwirth, Praga XII.

Londonjska 18 — Telefon 281-74

Brzojavni naslov: JUNGMARK Praha.

Kupimo

Elektromotorje

dinamo, šalttabli in števce - kupim. Hitre ponudbe upravi »Slov.« pod »Gleichstrom« št. 13353.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 37-62.

HRANILNE KNJIZICE

vrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjemu izplačilu — izposluje vse bančne denarne, kreditne in blagovne posle najkulantneje

ALOJZIJ PLANINŠEK

trg. ag. bančnih poslov Ljubljana, Beethovnova ulica 14-1 — telefon 35-10

BANČNO KOM. ZAVOD

in MENJALNICA

MARIBOR

Aleksandrova ulica št. 40 vnovčuje

HRANILNE VLOGE

bank in hranilnic,

kupuje

vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

Zbudite se mlajši jutri zjutraj

NOVA HRANA ZA KOŽNO TKIVO HRANI KOŽO dokler spite

Presenetljiva iznajdba nekega zdravnika

S 60 leti gladka koža brez gub. Zene 50 let, ki so videti prav tako mlade, kakor njih hčerke. Naj bi to na prvi mah zvenelo še tako čudno, danes je vendarle mogoče po presenetljivi iznajdbi dr. Stejskala, profe-

sorja dunajskega vseučilišča. Gube nastajajo zaradi tega, ker tekom let kožno tkivo izgublja gotove vitalne hranilne elemente. Ti elementi se zdaj lahko nadomestijo. Dr. Stejskal je to dragoceno hrano kožnega tkiva pridobil iz skrbno izbranih mladih živali. Imenuje se »Biocel« in vsebovana je zdaj v rožnati kremi Tokalon, hranilu za kožo. Z uporabo te kreme se koža pomlajuje, brazde in gube pa naglo izginejo. Zene 50 let že v dobri nekaj tednov lahko postanejo na videz za 10 let mlajše. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon (brez masti). Ta krema razkroja zajedalce, zožuje razširjene žilnice ter napravi najtemnejšo in najodpornjšo kožo gladko, belo in mehko. Uspešni rezultati so zjamečni, sicer pa se denar vrne.

Posedva

V Novem mestu

naprodaj tri hiše v prav dobrem stanju. Cene din 60.000 do 125.000. Polzve se pri Jos. Kleindinst, Novo mesto, Prešernova ulica 1. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obračunski posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestov, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

V najem

Hiša z gostilno, mesarijo

odda občina Sv. Pavel pri Preboldu dne 5. X. 1937 v najem. Ponudbe je poslati do 25. sept. 1937. — Občina si pridržuje pravico oddati v najem tudi nižjim ponudnikom, če smatra to za potrebno.

Stanovanja

Komfortno stanovanje

dvosobno in enosobno oddam. Istotam so napredaj stavbne parcele na sončni legi. Pojasnila dobite: Vižmarje 59. (d)

Šolske potrebe

zvezke, mape, risalne bloke in deske, risalno orodje, peresa navadna in nalivna, peresnice in peresnice, svinčnike, nahrbtnike, aktovke itd. kupite najceneje v trgovini

H. NIČMAN, LJUBLJANA, Kopitarjeva ulica 2

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša nenadomestljiva soproga, mama, stara mama in tašča, gospa

Helena Kavčič roj. Gašperin

gostilničarka

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 9. septembra ob 5 popoldne iz hiše žalosti v Škofji Loki, Fužinsko predmestje 22.

V Škofji Loki, dne 7. septembra 1937.

Ivan Kavčič, soprog; Janko, Jože, Peter, Pavle, Niko, France, sinovi; Tončka, Mara por. Pecher, hčeri; Metka roj. Gaber, sinaha; Joško Pecher, zet; Janko, Petreček, Joško, Adi, vnuki.

Agnes Günther:

86

Dušica - Rožamarija

»Da, to bom storila in Harro bo počakal na lipovem debelu.«

»Poslušen sem ves dan kot ovca in storim vse, kar se mi ukaže. Mar že naj odidem?«

Toda Rožamarija se ga trdno oklepa in Harro opaža njeno vznemirjenost na drhtečem pajčolanu. Za hip se križata dva ženska pogleda — bliskajoča bodala — širokim svetlim mečem! Kar skomizgne kneginja z rameni ter reče:

»To ti moram izročiti, ter odpenja raz svojo glavo demantni diadem.«

Grofa Thorsteina se polasča neprijeten občutek, kot bi bil priča dvolojja, v katerem se hočeta nasprotnika nevidoma zabosti.

Ze je položila kneginja diadem z velikimi, krasnimi dragulji na mizo, da je zazvenelo in se zablskalo v divjem ognju.

»Oh mama, prosim te, opusti to! Ne maram teh draguljev, predvidev bliskajo. Tebi vse bolj pristojajo. Le obdrži jih, mama! Ne bilo bi prav, da bi jih nosila jaz in ne ti, kajti ti si kneginja! Prosim te, mama, obdrži jih!«

»To ne more biti tvoja resna volja, Rožamarija. Jutri boš to gotovo obžalovala... Harro, ta otrok misli, da se najdejo taki dragulji ob cesti!«

»To je zaveda Rožamarije in ne verjamem, da bo preklicala, za kar se je enkrat odločila.«

Brž vzame z obema rokama Rožamarija demantno kronico ter jo ponuja svoji mamehi:

»Prosim te, povej očetu, da sem te iskreno prosila, da to obdržiš. Omeni mu tudi, da sem mnenja, da ta diadem pripada kneginji! — Harro, jaz tega ne bom nikoli potrebovala!«

»Jaz se že ne bom nikdar za to brigal, kar ti ukreneš s svojimi stvarmi,« odgovori resno Harro.

Kneginja pa reče Rožamariji z odurnim nasmehom: »Ti si bedasta! In brž pograbl demantno kronico, ne da bi se le dotaknila roke Rožamarije.

»Zdaj pa mislim, da sem zadostila svoji materinski dolžnosti. Rožamarija, da boš to stalice zastopala tudi pred očetom!«

»Toda mama! Seveda bom to storila. Se jutri mu hočem pisati, da sem te zelo prosila.«

»Končno pa je čisto prav tako. Kot slikarjeva žena bi tega itak ne mogla nositi. Tedaj pa z bogom. Ob slovesu v Thorsteinu pa res ni treba solz!«

Malce še prikloni glavo, Harro ji odpre v naglici vrata in že je odšumela s svojim plenom v roki.

Komaj pa je kneginja odšla, je padla Rožamarija svojemu soprogu okoli vratu in vzkliznila:

»O Harro, kolika sreča, da si ostal pri meni in nisi odšel na lipovo deblo...«

»Toda dragica, ljubljena, kaj ti je vendar? Ti se vendar treseš! Kakšna nema igra se je odigrala pred mojimi očmi?«

»Harro, tega ti ne vem povedati. Slutila sem. Ne, Harro, nikar ne veruj! Jaz sem res bedasta! Mislim, da sem se še enkrat odkupila.«

»Ti si strahovito vznemirjena! Česa si se odkupila? Mar si res morala za njo vreči okras svoje mame? Zahvalila se ti je z besedami, ki bi te naj zadele v srce. Saj vem, slikarjeva žena zate ni razžaljenje.«

»Ne govori več o tem — ne besedice, Harro! Nekaj sem si pač domišljevala, prav zares, le domišljevala... Saj vedno trdiš, da imam bujno domišljijo. In vobče, ali potrebujem jaz te demante? Saj veš, da jih ne maram!«

»Ti si razburjena, dušica! Toda zdaj se morava izpametovati. Danes morava biti modra in razumna. Dovolj torej, da te še enkrat pogledam. Doslj mi niso pustili niti toliko časa!«

»Takna je torej nevesta!«

»Tvoja nevesta, Harro!«

Harro jo objame z obema rokama in opaža, kako se izgublja njen prejšnji nemir in njena bojazan, kako se poraja v njenem srcu rahla blazenost. Njena licea žare zopet v rožnem nadihu.

»Tvoja nevesta, Harro!«

Toda Harro molči in pije s svojimi zasanjanimi očmi to dražestno prikazen.

Zunaj na kamnitni ploščadi pa šušlja zlato listje, ki odpada od lipe.

Kar nekdo lahko potrkaj:

»Voz je pripravljen, presvetla!«

Brž se Rožamarija nežno in rahlo osvobodi ter reče: »Harro, zdaj pa pojdi na lipovo deblo. Jaz bom takoj pripravljena!«

Zdajci ename Harro svoji Rožamariji venci in pajčolan z glave, rekoč:

»Svežih vencev boš imela vedno dovolj, tencičo pa vzameš s seboj.«

»Toda Harro, venci se vendar nosi samo enkrat!«

»Labodje deve tudi večkrat, Rožamarija.«

In Harro je odšel na lipovo deblo...

Sonce se je nagibalo že k zatonu, ko se je mlada grofica pripeljala skozi grajska vrata v Thorsteinu, katera jima je Mart z veliko naglico odprl. Jate belih golobov so v krasnih poletih krožile okoli velikega grajskega stolpa. Zahajajoče sonce je s svojimi zlatimi žarki obsipavalo šipe thorsteinskih oken.

Stari studenec poje pritajeno pred se. Vrata v dvorano so na stečaj odprta, iz katere se že od daleč svetlika motno zlato. Harro vede svojo mlado soprogo in skupno prekoračita prag novega doma.

»Kako je to vse svečano, Harro; meni je, kakor bi sanjala!«

»Meni se je tudi nekam odtujilo to, odkar je potihnil ves nemir rokodelcev. In vendar sem si to vse sam zamislil. Morala bi priti semkaj v beli obleki in v pajčolanu in najin dom bi bil blagoslovljen. Praznik bi se bil šele začel! Zdaj pa pojdi v sobo za kuhanje in dovoli mi, — tudi jaz sem človek in smem tu tudi človek biti — da vržem raz sebe to hlapčevsko oblačilo, ki diši tolikanj po pečenki.«

»Stori, dragec, da ti bo všeč! Obleci četudi svoj jopič iz lodna z gumbi iz jelenjega rogova, če ga še imaš!«

»Ne, to bi bilo pa le prehudo! Toda, še nekaj! Teti boša brž dospel. Branili sta se te dobri duši. Moral sem priti z zvijačo! V Braunecku boša vstopili na voz v prepričanju, da se peljete na kupferberški kolodvor. Trdil sem namreč, da najdeta tam ugodnejšo naravnostno zvezo in tudi njuna prtljaga ju bo že čakala tam! Toda kočijaž Hack ju pripelje sem. Medtem se bo tudi že steno nito nove ceste še ne poznate. Preden se bosta prav zavedeli, bosta tudi že tu. O, kako se bo razhudila tetja Ulrika, kako me bo karala! Morda bo celo ugojevalno posegla po mojih laseh kot nekaj, ko je še vodila mojo neizkušeno mladost.

Rožamarija, bodi prav ljubezniva z njima! Veselim se, silno se že veselim!«

»Harro, ali ne bosta zelo hudi?«

»Ah, ti ju še v tem ne poznaš, hudovala se bo moja stara Uli! Je čisto prav, če se ju malce bojiš, to jima je ljubo.«

In že je izginil Harro po hodniku, ki veže njegov atelej s hišo. Rožamarija čaka nanj v ku-javi izbi, kjer zro nanjo vse njene vezene slike. Kako je vse to lepo in koliko srčne boli je skrite v teh pestrih barvah.

Ne more se odločiti, ali se naj poda v godbeno sobo, ki čaka na muzikalne goste, da zadosti svojemu namenu, ali v jedilnico ali pa v lastno spalnico. Toda Lize še ne bo tam!

»Rada bi videla, da bi že bila tu, bi imela vsaj nekaj iz mojega ljubega Braunecka pri sebi!«

In malo, da se ne prestraši. Kako si želi Lize! Pač ni lahka stvar prestopiti iz starega v novo življenje. In če bi bila to tudi nebesa!

»Morda manjkajo stare skrbi in bolesti,« si misli otrok iz Braunecka

Harro jo je našel na pragu obednice, kot bi ne vedela prav, kam bi se dala. Lepo se je oblekel. Nosi modrozametast jopič, mehek ovratnik iz katerega se dviga njegov lepi, čvrsti vrat vse drugače nego iz okornih belih čevl. Kratke hlače in namesto telovnika si je ovil črnovelino opasico!